

AWULAA TŌM TAKĒLAYA NAALĒ NYĒŋKA Kutuluṭu

Yuta nyóma na Iseyeli nyóma tōm ke pa keesəyi takəlaya kanɛ ka taa. Pa keesəyi ka taa ké isəna Iṣə yəlaa lə Iṣə na pa sɔv tuŋ laatu taa tə. Ilena Iṣə náá yele na Asilii nyóma yoonə-wɛ. Kolontunaa kuu pa yəlaa na pa wɛnaw təna na pa acalɛɛ pəsi ncaa. Pə yela Yuta nyóma tike ilena pɛle pa tayani laatu taa ké heḷyɔ tətə. Ḿpóyú Papiloni wulaw na kəma na í kuu pɛle na í tɛna.

Iṣəna pa fayə Awulaa II takəlaya tə:

Wulaw Salɔmɔŋ kawulaya fayaw, titite 1–17

Yuta kawulaya tōm, titite 18–24

Papiloni wulaw yəkuyɔ ke Yosalem Iṣə təsɛɛɛ, titite 25

Ahasiya səm təm heeluyu

¹ Waatu wei Akarı səpa, ilena Mowapu nyóma kisi si Iseyeli nyóma í taa tasa kawulaya təyɔv ke pa təw.

² Ḿpóyú kuyaku nakuli, wulaw Ahasiya lu ɪ kawulaya ate na isə kutuluyɔ nyuyɔv taa, na í hoti na pə ku-ɪ səsəm. Ilena í tili si: ɪ polo í yaa Ikolon nyóma tɔyɔ Paali-Sepu. ɪ pəsɪ-ku si maa si yaa maa kuli?

³ Ntəna Tacaɔ isətəɔa tillu nəyɔlv ɪ kusɪ Ilii si: Polo na ń pəsɪ wulaw tillaa mpe si, isu Iseyeli Iṣə fɛi kɛɛɛ na í puki Ikolon nyóma tɔyɔv ke pəsɔyɔv na? ⁴ Pə təw, isu wulaw səpa, ɪ kaa kuli.

Ilena Ilii náá polo isu Tacaɔ kusuyɔv-ɪ tə. ⁵ Ḿpóyú tillaa məla kpakpaa. Ilena wulaw pəsɪ-wɛ si: ɪ məlaa

suwe? ⁶ Ntɛna pɛlɛ sɪ: Apalɔ nɔɔɔlɔ ɪ katɛna-tu sɪ, tɛ mɛli na tɛ heeli-ŋ sɪ Tacaɔ pɔɔsɛɣi-ŋ sɪ: Isu Isɛɣeli Isɔ fɛi kele na ń puki Ikolonŋ nyɔ́ma tɔɣɔ ke pɔɔsɔɣɔ na? Pɔ tɔɔ tɔ, ɪsu n sɛpa n kaa kɔli.

⁷ Kɛlɛna wulav sɪ: Apalɔ wei ɪ heela-mɛɣɛ tɔm nti tɔ, ɪsɛna tɔɔ kɛ ɪ wɛɛ?

⁸ Ḿpɔ́ɣú tillaa mpe sɪ: Yooyoonaa hɔntu toko ke ɪ suuwa, na ɪ lɛla tampala ke ɪ tɛnaya taa.

Ntɛna wulav ma kapuka sɪ: Hei, Isɔ kɔɣɔɣɔtɔtu telɛsɔlɔ Ilii kɛ.

Ahasiya mayasɛɣi sɪ ɪ kpa Ilii

⁹ Ḿpɔ́ɣúle wulav kɔsa yoolaa nule na naanɔwa, na pa nyɔɣu tu sɪ: ɪ kpa hatoo pɔɣu nyɔɣu taa, timpi Ilii ka wɛɛ tɔ, na ɪ kpa-ɪ. Pɛlɛ pa tala ɪ kin, ɪlɛna pa nyɔɣu tu tɔ sɪ: Isɔ kɔɣɔɣɔtɔtu telɛsɔlɔ yoou, wulav sɪ ń tii lɔŋ.

¹⁰ Ntɛna Ilii sɪ: Timpi ma kɛ Isɔ kɔɣɔɣɔtɔtu telɛsɔlɔ tɔ, ma sɛlɛmɛɣi sɪ, kɔkɔ ɪ luna ɪsɔtaa, na ká nyaya nyana nyá yoolaa.

ɪlɛna kɔkɔ tiina ɪsɔ, na ká nyaya-wɛ. ¹¹ Ḿpɔ́ɣú wulav tasa kɔsɔɣu ke yoolaa lɛlaa nule na naanɔwa, na pa nyɔɣu tu sɪ: ɪ polo Ilii waali. ɪlɛna nyɔɣu tu tɔmɪ-ɪ sɪ: Isɔ kɔɣɔɣɔtɔtu telɛsɔlɔ yoou, wulav sɪ ń tii lɔŋ tɛcau.

¹² Ntɛna Ilii sɪ: Timpi ma kɛ Isɔ kɔɣɔɣɔtɔtu telɛsɔlɔ tɔ, ma sɛlɛmɛɣi sɪ kɔkɔ ɪ luna ɪsɔtaa, na ká nyaya nyana nyá yoolaa.

ɪlɛna Isɔ tisi kɔkɔ ke kpakpaa, na ká nyaya-wɛ.

¹³ Ḿpɔ́ɣú wulav tasa yoolaa nule na naanɔwa kɔsɔɣu ke tɔm tooso nyɛm, na pa nyɔɣu tu. Nyɔɣu tu tala Ilii kin, ɪlɛna ɪ lunŋ akula na ɪ wiina-ɪ sɪ: Hai, Isɔ kɔɣɔɣɔtɔtu telɛsɔlɔ, kenti má na ma yɛlaa ta tɔɔ.

¹⁴ Ma nyɛmá sɪ kɔkɔ luna ɪsɔtaa na ká nyaya yoolaa

kancadaya nyóma na pa nyugu nyóma naale. Ue hai, taa kóna taya mpusi iní.

¹⁵ M̀p̀ỳg̀ỳ Ìs̀ò is̀otaa tillu heela Ilii si: Təh-we, taa nyá.

Uena Ilii təh-we na í tii. ¹⁶ Na í tó wulav si: Tacaa yəgəttaa si, timpí n kusa tillaa si, pá polo pá pəəsi Ikolon nyóma tugu Paali-Sepu ke təm, isu Išo fei Iseyeli taa tó, n kaa kuli, isu n səpa.

¹⁷ M̀p̀ỳg̀ỳ Ahasiya səpa tampana isu Tacaa ka heelugu Ilii tó. Ama í taa feina apaləpəyaya. Uena í neu Solam ləeti í lonte. Yuta wulav Sosafati pəyalə Solam kawulaya pənaya naale nyəhka taa kele.

¹⁸ Pa keesa wulav Ahasiya təm lentənəa tənaya Iseyeli awulaa takəlaya taa.

2

Išo kpaɣa Ilii na Ilisee ləeti í lonte

¹ Waatu wei pə kóma na Tacaa kpaɣa Ilii na kacuculaya tó, isəna pə lapa təgələ.

Kuyaku nakuləyi Ilii na Ilisee pa lu Kilikaa na pá təhəyi təma. ² Pə kóma na pə keesi uena Ilii tó Ilisee si: Tacaa tiliyi-m Peteele. Caya cəne, na má kəə.

Ntəna Ilisee si: Ma tuukina Tacaa si ma kaa ye-le-ŋ.

Uena Ilii na Ilisee pá polo Peteele. ³ M̀p̀ỳg̀ỳ təna Išo kuyəgətutu teləsəlaa pəsa Ilisee si: Saŋa Tacaa kpaɣəyi nyá caa tó, n nyəmə́ mpv? Ilisee si: Ee, ma maɣamaya ma nyəmə́ mpv. Mu taa heeli-m.

⁴ M̀p̀ỳg̀ỳ Ilii tasa təm si: Tacaa tiliyi-m Yeliko. Ue caya cəne, na má kəə.

Ntəna Ilisee tuu si: Ma tuuna Tacaa si, ma kaa ye-le-ŋ.

Ulena Ilii na Ilisee pa tēna pá tee Yeliko. ⁵ Kelenā tēna Iso kuyəgətətə teləsəlaa pəəsi Ilisee si: Saŋa Tacaa kpaḱəgi nyá caa tə, n nyəmə́ mpv? Ilisee si: Ee, ma nyəmə́ mpv. Mu taa heeli-m.

⁶ Ḿpóyó Ilii tasa-i heeluyə si: Tacaa tiliyi-m Yaataní nəgə. Caya cəne, na má kəə.

Ntēna Ilisee tuuna Tacaa si: Ma kaa yelee-ŋ.

Ulena Ilii na Ilisee pá tee tənaya pa tēna. ⁷ Ḿpóyó Iso kuyəgətətə teləsəlaa isu nule na naanwa təŋa-we, na pá səŋ taaləm. Na Ilii na Ilisee pelee pa we koteŋ təə. ⁸ Ulena Ilii wəgəsi i kpaɪ na í ma lum təə, na pə hēe mpaav. Na pá tó kanyəŋa təə na pá tēsɪ.

⁹ Pa naale pa tesaa, ulena Ilii pəəsi Ilisee si: Pepeye n caa si má la-ŋ na pə́cɔ Tacaa kpaɣa-m?

Ntēna Ilisee si: Ma caa si má hiki nyá feesuyə toma ke təm naale. ¹⁰ Ḿpuyule Ilii si: Mpi pə we katē təgə n sələməgi. Paa na mpv tə, ye Tacaa yelaa si n ná ma təkpaɣale, ile n hika mpi n sələməgi təgəle. Ama ye pə taya mpv, ile n laŋaa kēle.

¹¹ Ilii na Ilisee pa təŋna mpv, ile kəkə kēeke na pə kpaɣanəŋ pə yasa-weyele. Na kacuculaya kpaɣa Ilii ke kpaḱpaa. ¹² Ilisee ná mpv, ulena í sɔv kapusi mapv si: Hai, ma caa, hai, ma caa. Iseyeli kēeke na i saalu tēewa.

Ilii tēewa na pə saali ulena Ilisee cəli i wontu ke təm naale na laŋwakəlle. ¹³ Pə waali kē i kpaɣa kpaɪ wei Ilii pəta-i tə, na í məli na í səŋ Yaataní pəgə nəgə. ¹⁴ Ḿpóyó Ilisee mapa kpaɪ inəgi lum təə, na í kiisi si: Ilii Iso Tacaa we le?

Ulena lum faɣa, na Ilisee tēsɪ. ¹⁵ Ḿpuyule Yeliko Iso kuyəgətətə teləsəlaa mpa paa səŋa taaləm tə, pa loosa mpi Ilisee lapa mpv tə. Ulena pá tə si: Toma wena

a ka we Ilii taa tɔ, nɔnɔɔ a mɛla Ilisee kin. Ulena pɔ sɛŋi-i, na pɔ luŋi-i, ¹⁶ na pɔ tɔ si: Tɔ wɛna yɛlaa apalɔvɔ nyɔma nule na naanɔwa. Tu tili-we na pɔ pɛeki nyɔ caa. Ntanyi Taca Feesuɣu kraɣa-i mpɔ tɔ, kɔ pɛta-i pɔɣu nakɔli kɔ nyɔɣu taa, yaa tɛtɛkɛle taa kɛ tiiliyi.

Ulena Ilisee kisi si pɔ taa tili. ¹⁷ Pa caala-i teu, ulena i caŋ na i tisi, na pɔ tili pa yɛlaa nule na naanɔwa na pɔ pɛeki Ilii kɛ kɔyɛɛŋ tooso, pa ta na-i. ¹⁸ Pa mɛlaa na pɔ maɣana Ilisee kɛ tɛna, ulena i tɔ si: Maa heela-me si i taa polo.

Ilisee taɣanɔyi Yeliko lum

¹⁹ Mɔpɔɣɔ Yeliko nyɔma tɔma Ilisee si: Hai, ta caa, ta iɔatɛ we teu. Ama tɔ lum wakɛlɔyi alaa, na pɔ laki na tɔla hɔlɛsɔyi*fa*. ^a ²⁰ Ntɛna Ilisee si: I tɔ tɔm kɛ nyanɔɣa kɔfalɔɣa taa, na i kɔna-m.

Mɔpɔɣɔ pa kɔna-i. ²¹ Ilisee mɔwa tɔm mpɔ ulena i polo na i tɔ-wɛɣi hite taa na i tɔ si: Taca si ma taɣana mɔ lum. Pɔ kaa tasa mɔ yɛlaa na mɔ tɔla kɛ wakɛlɔyɔ.

²² Ulena lum mpɔ pɔ la teu kɛ halɔna saŋa kɛ teitei isu Ilisee yɔɣɔtɔyɔ tɔ.

Piya tɔvɔwa Ilisee na sɔ sɔ

²³ Mɔpɔɣɔ Ilisee lu Yeliko na i kraaki Petɛeli. Ulena piya lu iɔatɛ taa na sɔ tɔvɔki-i si: Nyɔnlɛɛsɔyɔ kra, nyɔnlɛɛsɔyɔ kra.

²⁴ Ntɛna Ilisee pɛsi na i tɛŋsi-sɔyi mpusi, na taale wontu isayatu nti pa yaa si Wusi tɔ, tɔ lu naale na tɔ cɛli piya nule na naale. ²⁵ Pɛle pɛ waali kɛ Ilisee

^a **2:19** hɔlɛsɔyi: Piipilinaa lelɛa na telɛsɛa si: Lum kɛ isayam na tɛtɔ kɛ kaablɔɣa.

kpawa Kameeli puyv taa. I lu tēna, ūena í mēhna Samalii.

3

Iseyeli wulav Solam tōm

¹ Yuta wulav Sosafatɪ kawulaya pēnaya, pōlefei hiu nyēhka taa kē, Akarɪ pēyalv Solam tōyɔ ɪ kawulaya ke Iseyeli taa kē Samalii, ke pusi naanōwa na naale. ²⁻³ M̄pōyú ɪ lapa mpi pē ta maya Tacaā tō. I keena Solopuwam wei ɪ tusa Iseyeli nyéma ke tɪh laav taa tō. Ama ɪ isayav tã tala ɪ caa na ɪ too pa nyəntv kē. Mpi tō, ɪ kpesa pōle kulalaale nte ɪ caa ka sika tɪyɔ Paali tō.

Iseyeli na Mowapv pa yooi

⁴ Mowapv wulav Mesa ka tōkaya heen ke tuu-tuuma kē. Paa pēnaya hka pē wee si í fehi Iseyeli wulav ke lampuu ke iwēesi iyisi nunōwa (100000), na iwaan ke iyisi nunōwa (100000) na ɪ hōntv. ⁵ Ama waav wei Iseyeli wulav Akarɪ sēpa na Solam leeti ɪ lonte taa, ūena Mesa kvli ɪ tō. ⁶ M̄pōyú Solam cō Iseyeli tetv tēna, na í kala ɪ yoolaa. ⁷ ūena í tili na í heeli Yuta wulav Sosafatɪ si: Mowapv wulav kula ma tō. Kō h̄ sēna-m na tē yōna-i. Sosafatɪ si: Má na ma yoolaa na ma kpayanēh tã sōlv puwa si tu sēna-h. ⁸ ūena Sosafatɪ tili na pá pōsi-i si: Le tō kē tu tēhna? Mpyule si: Tē tēhna Itōm wulaya tetv taa.

⁹ M̄pōyú Iseyeli na Yuta na Itōm pa awulaa tv mpaav, na pá tō kvēēh naatosompōyōlaya. ūena pá lah lōm si pá cela pa yoolaa na pa kpayanēh. ¹⁰ Ntēna Solam ma kapuka si: Hei, ta tōm temaya. Isō kōnna ta tosoyō cāne si ɪ tɪyɔ-tɪyɔ Mowapv nyéma niñ taa.

¹¹ Μρύγὸ Σοσαφάτι πῶσσα σι: Ἰσὸ κυῶχῶτῦτῦ τελῆσῦλῦ νῶχῶλῦ ἰ φεὶ cḁne σι ἰ πῶσι-τῶχῦ Ταcαα κῆ τῶm?

Ἰlena ἰσεχῆλῖ wulav yoolaa nyuyv tv nḁχῶλῦ ἰ cḁ σι: Ἰlisee wei na Ἰlῖi paa tḁηαγα tḁma tḁ, ἰ we cḁne.

¹² Κεlena Σοσαφάτι σι: Πῶ we teu, apalv ἰνῖ ἰ ka κῆεσḁna-τῶχῦ mpi Ταcαα caana-tv tḁ.

Μρύγὸ awulaa tooso ἰνῖ ἰ pola Ἰlisee κῆ κῆ κῆ κῆ. ¹³ Ntḁna Ἰσὸ κυῶχῶτῦτῦ τελῆσῦλῦ πῶσι Ἰσεχῆλῖ wulav σι: Pepe tḁḁ κῆ n kḁma na ḁ caalḁγι-m mpv? Polo na ḁ πῶσι nyḁ caa κυῶχῶτῦτῦ τελῆσḁlaa yaa nyḁ too nyḁma. Κεlena wulav σι: Aai, Ταcαα κḁnna ta toosoγḁ cḁne σι ἰ τῶχῦ-τῶχῦ Mowapv nyḁma nῖη taa.

¹⁴ Μρυγυλε Ἰlisee tasaa σι: Ma tuuna Ταcαα Toma tḁna tv wei ἰ tḁmle ma lakῖ tḁ σι, Yuta wulav Σοσαφάτι tḁḁ κῆ ma cḁki, tḁfḁ ma taa kḁna-η. ¹⁵ Tḁv, ἰ κḁna-m yonyoolu nḁχῶλῦ κῆ nḁnḁḁ.

Yonyoolu svv ἰ cḁmuyv mapv, Ἰlena Ἰσὸ toma tῖi Ἰlisee tḁḁ ¹⁶ na ἰ tḁ σι: Ταcαα γḁχḁtaa σι ἰ huli hila payale κῆ lḁv kḁne kv taa. ¹⁷ Ἰ kaa nu tev yaa kv heelim pḁ tḁη. Πḁcḁ lom kḁ su lḁv kḁne. Na mḁna mḁ yoolaa na mḁ kalakḁη na mḁ tḁla wena a sḁχḁλḁγι wontu tḁ ἰ nyḁḁ. ¹⁸ Ἰle pḁcḁγḁle tḁna. Halῖ Ταcαα kḁ tḁ mḁ nῖη taa κῆ Mowapv tetv. ¹⁹ Ἰ kḁ γḁki pa koloosi acalḁe kopana, na ἰ setῖ pa tῖη kvlḁlvη tḁna. Ἰ kḁ suuli pa hila tḁna, na ἰ lḁγḁ pḁe κῆ pa tawa taa, na ἰ wakḁli pa kvhalḁm.

²⁰ Tḁv fema ἰsu waatv wei pa lakῖ tanḁη kḁtasῖ tḁ. Ἰle pa nawa lom luna Ἰtḁm κῆle, na pḁ wataa na pḁ kḁη.

²¹ Waatv wei Mowapv nyḁma nḁ nuwa σι, awulaa mpḁ pa tooso κḁη-weγε yoonav, Ἰlena pḁ suu apalaa tḁna mpḁ pa mḁna yooḁ pote tḁ, na pḁ su-weγε tetv

tona tɔɔ. ²² Tɛv fema, ɪɛ pa ná ilim ɪɛɛmɔyɔv kɛ lum mpi pə taa kɛɛ na pə sɛɛwa ɪsu caləm. ²³ ɪɛna pá má kapuka si: Heiyeyei, awulaa tooso ɪni pa yooná tɛmɔyɔ pa taa pa tike kɛ na pá kú tɛma na pa caləm kpe, í loosi yee. Tɛ polo tɛ kuu pa wontunaa.

²⁴ Waatu wei pa tala ɪsɛyɛɪ nyɛma tɛsikile, ɪɛna pɛɛ pá lu pa tɔɔ, na pá kv-wɛ, na lɛlaa se. ɪɛna pá tɛɲ pa waali na pá suv pa tɛtv taa na pá la-wɛyɛ nananana. ²⁵ Ḿpɔ́yú pa yɔka pa acaɛɛ, na pá lɔyɔ pa tawa taa kɛ pɛɛ pɛɛ, na pə wakɛɪ pa kvhaləm. Na pá suuli pa hila, na pá sɛti pa tuɲ kvɔɔɔɔ tɛna.

Ama Kii-Helesi ɪcɛtɛ tike kɛ pa ta tokina. Paa na mpv, ɪɛna pɛntɔɔɔɔ lɔyɔɔ polo na pá ta-tɛyɛ kotaya. ²⁶ Mowapv wulav cɛkɛnaa si ɪ kaa tulɪ-ti, ɪɛna í kpeyɛɪ ɪ layalɛɛ yoolaa nasɛtoso nunuwa (700) si, pá fayana ɪtəm tɔɔ na pá lu. Ama pa ta pəsi.

²⁷ Ḿpɔ́yú Mowapv wulav yaa ɪ pɛyalɔ kancaalaya nyɛɲ, wei pu wɛɛ si í lɛɛti ɪ lonte tɔ na ɪ kv-i, na ɪ la ɪ tɔyɔv kɛ kɔtaya kɛ ɪcɛtɛ kolunɔ tɔɔ. ɪsɛyɛɪ nyɛma ná mpv, ɪɛna sɔyɔntv kra-wɛyɛ katatɔɔɔɔ, na pá məli pa tɛ.

4

Ilisee waasəyi alv leelu

¹ ɪsɔ kvɔyɔyɔtɔtv tɛlɔsɔɔv nɔyɔɔv ɪ ká sɛpəna na í yeɛ leelu. Ḿpɔ́yú kvɔyakv nakɔɔ ɪ pola Ilisee kin na í tɛmɪ-ɪ si: Ta caa, ma paalv ka kɛ ɪsɔ tɛmlɛ tv kɛ. ɪ sɛpa, ɪɛna ɪ kɛmlɛ tv kɔɔ si ɪ kpaakəyi ta piya naalɛ kɛ yomaa. ɪɛ hai, sɛna-m.

² Ntɛna Ilisee pɔɔsi-ɪ si: Pɛpɛyɛ n caa si má la-ɲ? Heeli-m mpi n wɛna tɔ. Alv si: Ma fɛina pulv cɛcɛka. Nimaya kaasəna-m nyanaya taa. ³ Kɛɛna

Ilisee si: Təv, polo nyá asəmaa cəlv na ń kənti pa kin ke nyanasi ke səsəm. ⁴ Uena nyana nyá piya í ssv mə nan taa, na í təkı mə təv, na ń pələyi nimaya ηkeye nyanasi taa na pə suyi na ń sukı.

⁵ Mprúyú alv tewa na í polo na í na i piya pá təkı pa təv. Na i piya celəyi-i nyanasi, na í suuliyi nim. ⁶ Pə keesaa, uena í tó i pəyaya leŋka si: Cele-m nyanaya.

Ama nyanasi təna suwa. Uena pəyaya təv si: Pə ta kaasi nakəli. Uena nim náá yelev. ⁷ Uena alv polo na í heeli Isə kuyəətəv teləsv ke mpi pə lapa təv. Na ílé i təv si: Polo na ń pəeti nim mpi na ń felı nyá kəma. Ye pə kaasa-η wena, íe nyana nyá piya í təv.

Ilisee ke Sunem alv toŋ tv te

⁸ Mprúyú waatv nəvəlv Ilisee təŋna Sunem icate taa. Alv toŋ tv nəvəlv i ka wə təna. Uena alv inı í caalı-i sı í polo i te na í nyəv lvm. Pə təv ké ye Ilisee i təŋna təna təv, i heləyi alv inı i te na í təkı.

⁹ Kelena kuyaku nakəli alv inı í təv i paalv si: Ma nyəma teu sı apalv wei inı i kəŋ tá te təv, i ké Isə kuyəətəv teləsv səsə ké. ¹⁰ Tə ŋma-i kutuluyv ke ta nyəŋkv pata təv. Tə sı-i kvhəntəv, na taapəli, na kpəlaya, na fətəla. Ye kuyəŋkv í teena cəne, i helı na í ssv.

¹¹ Mprúyú kuyaku nakəli Ilisee teekaya na í helı kutuliya ηke ka taa na í ssv. ¹² Uena í tili i təmle tv Kehasi si: Polo ń yaa alv təyaya tv inı. Alv kəma na í səŋ kutuluyv nəvə. Uena ¹³ Ilisee təv Kehasi sı teləsi-i si: N lapa-təv kvpantv ke səsəm, íe pepəye taa la-η? Tə yəətı nyá təm ke wulav yaa yoolaa nyəv tv kin na? Alv si: Ma sama. Íe ma ta laŋ pəlvəv ma nyəma taa.

14 Ntɛna Ilisee pɔɔsi Kehasi si: Pɛpɛyɛ tu lapɪ-
i? Kehasi si: I fɛina apalɔpɔyaya. Pɔyɛle i paalɔ
kpatɛlaa. 15 Mɔɔyɛle Ilisee si: Tɔɔ, yaa-i.

Alɔ mɛlaa 16 ɛna Ilisee tɔ si: Pɛnaya ká sikiyi isɔ
isɛntɔ taka teitei tɔ, n ká nɔki apalɔpɔyaya.

Ntɛna alɔ ma kapuka si: Hei, Isɔ kɔyɔɔtɔtɔ
tɛlɛsɔlɔ, taa pɔyusu-m yoo.

17 Mɔɔyɛle alɔ inɪ i lapa teu, na í lɔlɔ apalɔpɔyaya, kɛ
waatu wei teitei Ilisee ká kɛɛsaa tɔ.

Sunem alɔ pɔyaya fem

18 Mɔɔyɛle pɔyaya ŋkɛ ká lapa yɔlɔ. ɛna kɔyaku
nakɔli ká tɛŋ ka caa waali kɛ taale kɛ tɔkɔntɛ. 19 Pɛ
tasaa, ɛ ka mɔpa kapuka ntɛ si: Waai, paapa, ma
nyɔyɔ, ma nyɔyɔ.

Ntɛna cɛcɛ kɔsi i tɛmlɛ nyɔma taa nɔɔlɔ si: Pɔna-
kɛyɛ ka too kiŋ.

20 Tɛmlɛ tu tana pɔyaya kɛ ka too, na toto nɔki-
kɛyɛ i nɔɔhɛɛ tɔɔ. Pɛ kɔma ilim sikuyɔ, ɛna ká hɛɛ.

21 ɛna í kraana-kɛyɛ kutuluyɔ ŋku kɔ taa Ilisee kɔŋ
na í hɛntɔyi tɔ. Na í husɪ-kɛyɛ Ilisee kato tɔɔ, na í tɔki
nɔnɔɔ. ɛna í kra taale 22 na í tɔ i paalɔ si: Cɛlɛ-m
tɛmlɛ tu na kraŋaya alɔnyɔŋka. Ma lɔki ma tɔyi Isɔ
kɔyɔɔtɔtɔ tɛlɛsɔlɔ tɛ, na má kɔɔ.

23 Ntɛna i paalɔ pɔɔsi-i si: Alaafɔya kɛlɛ n puki Isɔ
kɔyɔɔtɔtɔ tɛlɛsɔlɔ tɛyɛ saŋa na? Anɪ pɛ taya isɔtɔ
kɔfalɔ acɪma, yaa kɔyaku kɔhɛɛsɔyɔ. Ntɛna alɔ si:
Alaafɔya kɛ.

24 ɛna alɔ tɔ tɛmlɛ tu si: Polo tɛ polo. Ye ma ta tɔ
si í saŋ, taa saŋ yoo.

25 Mɔɔyɛle pá tɔ Kamɛli mpaasɔ, na pá polo Ilisee
tɛ. Waatu wei Ilisee loosa-i poolɔŋ, ɛna í heeli
i tɛmlɛ tu Kehasi si: Alɔ wei i laki-tɔyɔ ikɔntɔ kɛ

Sunem tɔyɔɛ. ²⁶ Səŋi-i na ń pɔɔsi í na i paalu, na i pəyaya, pa alaafəya tɔɔ.

Kehasi səŋa-i, ɔlena alu cɔ-i si: Alaafəya ké. ²⁷ Alu tala Ilisee kinj ke pɔyɔ taa, ɔlena í hoti Ilisee tɛɛ, na í kra i nɔɔhɛɛ, na Kehasi maɣasi ɔsu i tɔyɔnəyi-i. Ntɛna Ilisee si: Yele-i, i lanjɛ wakɔlaa ké. Ama Taca ta ye le si ma nyi mpi pə tɔɔ tɔ.

²⁸ Mɔyɔyɛ alu mapa kapuka ke kɔakɔaa si: Ta caa, ntɔŋ ma taa səlɔmi-ŋ pəyaya? Halɔ maa tu kisaa ké si ń taa puyusu-m.

²⁹ Ntɛna Ilisee tɔ Kehasi si: Kɔaya ma kɔátúyú na ń lɔyɔ nyá tɔyi Sunem tɔcau. Taa səŋ mpaau taa si n sɛɛki nɔyɔɔ, yaa pɔntɔ sɛɛki-ŋ. Ye n talaa, ɔɛ n tɔni kɔátúyú ke pəyaya ɔsɛntɔɔ.

³⁰ Mɔyúyú pəyaya too tɔma Ilisee si: Ma tuukina Taca si ye n ta kuli, maa mələyi ma tike.

ɔlena Ilisee kuli na í təŋi-i. ³¹ Kehasi ná laala-wɛ, ɔlena í tɔni Ilisee kɔátúyú ke pəyaya ɔsɛntɔɔ. Ama pəyaya ta tu kuyɔli kuyɔlyɔyɔ maɣamaɣa. Mɔyúyú Kehasi mɔlaa na í heeli Ilisee si: Pəyaya ta fe.

³²⁻³³ Ilisee talaa na í sɔv kutuluyɔ taa, na í maɣana pa husa-keɣɛ mɔyúyú i kato tɔɔ na ka sɔpa. ɔlena í tɔki i tɔɔ na í səlɔmi ɔsɔ. ³⁴ ɔlena í papɔ pəyaya tɔɔ, na pa nɔɔsi na pa ɔsɛ na pa niŋ ke tɔma tɔɔ, na ka tɔnyɔyɔ tayanɔ haŋyɔyɔ. ³⁵ ɔlena Ilisee kuli na í təŋ na í cɔɔkəna kutuluyɔ, na í tayanɔ ka tɔɔ ké lunyɔyɔ. Mɔyúyú pəyaya cimsa kɔakɔaa ke tɔm naatosompɔyɔɔɔɔ, na ká kuli ɔsɛ. ³⁶ Tɔnaya Ilisee tila Kehasi si: Polo ń yaa pəyaya too.

Toto kɔma, ɔlena Ilisee tɔmi-i si: Kɔɔ ń mu nyá pəyaya.

37 Μρύγύ αλυ hənta Ilisee κε ατε. Uena í kpaɣa ɪ pəɣaɣa na í tee.

Tuusi nsi si fei tɔɣov tɔ

38 Μρύγύ nyɔɣɔsi waatv taa, kuyaku nakvli Ilisee kɔma Kilikaa, na í koti Iso kuyɔɣɔtvtv teləsəlaa κε ɪ kin. Uena í tɔ ɪ təmle tv si: Təsi tiyaya səsaya na ń hili-weyɛ tuusi.

39 Μρύγύ pa taa lelv yela tuusi κε haləm taa, na í mayana aloolaya nakəli, na í kooli ka pee, na í həkə ɪ toko taa, na í kəə na í peli-ye na ɪ təsi. Ama nɔɣəlv ta nyi-ye. 40 Tuusi puwa na pá tv yəlaa na pá təɣ. Uena pá má kapusi si: Hei, Iso kuyɔɣɔtvtv teləsəlv, tuusi nsi sɔtv ké.

Nɔɣəlv ta pəsi na í tɔɣə. 41 Μρύγύ Ilisee tɔma si: ɪ kəna mvlm. Pa kənaa, uena í tó tuusi nsi si taa na sí lá tɔɣov. Uena Ilisee heeli ɪ təmle tv si: Tv yəlaa.

Tiipile taa tuusi ta κε sɔtv tətə.

Iso kuyɔɣɔtvtv teləsəlaa nunwa (100) caləsvv

42 Μρύγύ kuyaku nakvli, apalv nɔɣəlv ɪ luna Paali-Salisa. Na í kpenna Iso kuyɔɣɔtvtv teləsəlv κε ɪ kvhaləm kalaalasɪ. Isu tɔɣənaɣa pee potopotonaa κε hiu, na pee kvtonjee κε huluyv taa. Μρύγύ Ilisee tɔma ɪ təmle tv si: Tala pa tənaya tɔɣənaɣa ηke. 43 Ntəna təmle tv si: Ma taləɣi kanε ɪnəɣi yəlaa nunwa (100) na pá tala pa le? Ilisee si: Nyaa tala-we te. Tacaα yɔɣətaa ké si, paα tɔɣə na pá haɣa na pá kaasi.

44 Μρύγύ təmle tv tala tɔɣənaɣa ηkeɣε ɪ taapalaa. Na pá tɔɣə na pá haɣa na pá kaasi, ɪsu Tacaα ka yɔɣətvuyv tɔ.

5

Asilima kutəŋ tu Naamanŋ waav

¹ Silii tetu wulav ka wenna i yoolaa nyuɣu tu, na pá yaaki-i si Naamanŋ. Apalv ɪni i ka ké yoolu ké. I na i yoolaa pa toŋ taa ké Tacaa ka yelaa, na Silii nyéma kəli. Haləna pa wulav saŋi-i. Ama asilima kutəŋ ka wenna-i. ² Pécó waatu nəɣəlv, Silii nyéma ka lu Iseyeli nyéma ké kəlv. Ilena pá kra Iseyeli pɛeliya nakəli na Naamanŋ alv tiliyi. ³ Mpuɣule kuyaku nakəli pɛeliya ŋke ka heela ka too si: Hai, kasa. Ye ɪsu ta caa ka pola Samalii Iso kuyəɣətutu teləsvlv cəlv, ílé i ká waa-i asilima kutəŋ ŋkəɣv ləŋ ké.

⁴ Mpuɣú Naamanŋ heela wulav ke pɛeliya ŋke ka təm nti. ⁵ Wulav si: Təv, pə we teu. Maa cɛle-ŋ lɛɛtəli na í kpenna Iseyeli wulav.

Naamanŋ tɛkaya, ilena í kpenna liyitee nyəɣəlvɣv ke kiloonaa ŋmɔnɣv na nuɔwa (300). ⁶ Mpuɣú i pona lɛɛtəli, na í cɛla Iseyeli wulav. Pa ŋmaa i taa si: Má kusəna ma yoolaa nyuɣu tu Naamanŋ na takəlaya kanɛ si, í waa-i i asilima kutəŋ. ⁷ Iseyeli wulav tɛma-keɣe kalvɣv, ilena í cəli i wontu, na í má kapuka si: Ha, lɛ ma ké Iso na má kuyi yəlaa na má feesiɣi-we? I nawa Silii wulav kəna-m kutəntv si má waa-i tə. Ma nəɣv ke i pɛɛkəɣi mpv yoo.

⁸ Waatu wei Iso kuyəɣətutu teləsvlv nuwa si Iseyeli wulav cəla i wontu, ilena í tili si pá pəsi-i si: Pepe təv ké pə caala-ŋ mpv pə taka? Yele-i na í kəv ma kɪŋ, na í nyi si tampana Iso kuyəɣətutu teləsvlv we Iseyeli taa.

⁹ Mpuɣú Naamanŋ kraɣa i kekeke, na i kraɣanəŋ, na í polo í səŋ Ilisee təyaya nəɣv. ¹⁰ Ntəna Ilisee tili nəɣəlv si pá heeli-i si: Polo í ŋmilisi nyá təyi

Yaatanɩ pəɣɔ taa ké tɔm naatosompəɣɔlaya. Pu tɛ-ŋ təkpatakpata.

¹¹ Tənaɣale Naamanɩ tɔ mpaav na pááná, na í tɔŋ sɩ: Pɔwe, maa nyəmə sɩ Iɔ kuyɔɣɔtɔtɔ teləsɔlɔ ká lu ɩ mayamaya ké, na í səŋ ma ɩsɛntaa, na í sələmɩ ɩ Iɔ Tacaa, na í tokina timpɩ taa kɔtəŋ weɛ tɔ na í waa-m.

¹² Uɛ Tamasi pusi Apana na Paapaa pa ta kəli Iseyeli ləŋ. Ye ma caaki maa yaaki təna na pə waa-m?

Uɛna Naamanɩ ha siɣile na í tɛkəna pááná.

¹³ Mpuɣɔle ɩ təmlɛ nyəma se ɩ waali na pá pəɔsɩ-ɩ sɩ: Ta caa, ye Iɔ kuyɔɣɔtɔtɔ teləsɔlɔ ka tu-ŋ təmlɛ səsɔɔle natəli sɩ ń la, n ká kpisaa? Uɛ pepe tɔɔ ké ɩ tɔma sɩ ń ya lɔm na pə waa-ŋ, na ń kisiɣi?

¹⁴ Uɛna Naamanɩ tisi na í tii Yaatanɩ pəɣɔ lɔm taa, na í ŋmilisi ɩ təɣɩ tɔm naatosompəɣɔlaya, ɩsu Ilisee heela-ɩ tɔ. Uɛna ɩ kɔtəŋ tɛ, na ɩ tɔnuɣu məli təsotosoto, ɩsu pəyaya səkpelaya. ¹⁵ M'pɔɣú Naamanɩ na ɩ nyəma pa məla kraapaa kɛ Ilisee tɛ, na í tɔ sɩ: Pənente ma nyəmə sɩ Iɔ nəɣɔlɔ fɛi tɛtɔ taa ké tiili, ɩsu Iseyeli Iɔ. Uɛ ma sɛkəna-ŋ na wontu tənɛ.

¹⁶ Ama Ilisee tuuwa sɩ: Na Iɔ wei ɩ təmlɛ ma laki tɔ, ma kaa mu pə taa pɔlɔ.

M'pɔɣú Naamanɩ caala-ɩ, uɛna Ilisee kisi. ¹⁷ Uɛna Naamanɩ tasa sɩ: N kisa ma kɔhaham tɔ, yele na má cosɩ mə tɛtɔ kɛ pəɔɔ, ɩsu kraŋasɩ naale səɣəla. Mpi tɔ, Iseyeli Iɔ tike kɛ maa laki ciikuɣu kətaya na kətaya ŋka kəkə lusa ka təna tɔ. ¹⁸ Ama kɔlɔmtɔ kɛ ma sələməɣɩ sɩ Tacaa í wii-m. Ye ma caa Silii wulav suuki ɩ tɔɣu Liməŋ kutuluɣu taa sɩ ɩ laaki, maa su-ɩ. Hai, Tacaa tayanɩ-m ntɩ ɩnɩ.

¹⁹ Mpuɣɔle Ilisee sɩ: Kpe, Iɔ í su-ŋ.

Uɛna Naamanɩ tɔ mpaav.

Kehasi kɔpantɔvɔ

Naaman ɛɛwa ɪ ta tu hatələta səsəm. Uena
²⁰ Kehasi maɣasi ɪ taa si: Ma caa kisa Siliɪ toŋ tu ɪni
 ɪ wontu nté yem. Na Iso, ɪsu ma se ɪ waali na má
 mɔ pulɔɔvɔ. ²¹ Ntɛna í se apalɔ ɪni ɪ waali. Naaman
 pəsaa na í na-ɪ mɔvɔ, ɪlena í lu ɪ keeke taa na í ŋmaa aɛ.
 Uena í səŋi-ɪ na í pɔɔsi-ɪ si: Alaafəya keɛ? ²² Mɔpɔyú
 si: Alaafəya ké. Ma caa kusəna-m si Iso kɔyɔɔtɔtu
 tɛləsəlaa kpekəle nyəma naale luna Ifəlayim pulasi
 taa, na pá kɔɔ ɪ tɛ. Si n ha-wɛyɛ liyitee nyəɔtu
 kiloona hiu na naanɔwa, na acima wontu ke naale.
²³ Ntɛna Naaman si: Yele ma cɛɛ-ŋ kiloona nutoso.

Uena Naaman kaana Kehasi na Naaman tu
 nyəɔtu ntəyi hulɔŋ taa na í həkɔ. Na í cɛɛ-ɪ tətəɔ
 acima wontu, na í sukɪ ɪ tɛmlɛ nyəma naale na pá
 təŋna Kehasi. ²⁴ Pa tala pulaya nakəli, ɪlena Kehasi
 mɔ hulɔŋ na wontu na í sɔvna ɪ tɛ. Uena Naaman
 tɛmlɛ nyəma náá məli.

²⁵ Waatu wei Kehasi məla ɪ caa kiŋ, ɪlena Ilisee
 pɔɔsi-ɪ si: Leyɛ n lunaa? Mɔpɔyɔɛ si: Ta caa, ma ta
 polo tiili se.

²⁶ Ntɛna Ilisee si: Saa wei apalɔ ɪni ɪ na-ŋ na í
 lu ɪ keeke taa na í ŋmaa aɛ tɔ, pə hula-m ké te. Ue
 pə ta tata si n hiki wontu kɔpantɔ na liyitee, na n
 yana Olifinaa na lɛsɛŋnaa tawa, na tɔla na yomaa
 apalɔnyəma na alɔnyəma. ²⁷ Pə tɔɔ tɔ, Naaman kɔtəŋ
 ká məli nyana nyá lɔlɔyɔ nyəma mə tɔɔ ké tam tɔɔ.

Waatu wei Kehasi lu Ilisee kiŋ ɪlena asilima
 kɔtəŋ waasi ɪ tɔnɔyɔ təna na í hɔlɔmɪ tɔlɔlɔ ɪsu
 kpronkpomɔlɔm.

6

Laale kvlepüle hiiu

¹ Μρύγύ kuyaku nakuli Iṣo kuyəγətutu teləsəlaa kpekəle nyáma pola Ilisee kinj na pá tòmí-í sí: Ta caa, ta kutuluyu ηku kv taa tə kotiyi tə ku takí-tv. ² Ilé yele na té tii Yaataní pəγə nəγə, na paa wei í seti taav, na té siki kutuluyu ləηku. Ilisee sí: I polo.

³ Μρυγυλε pa taa ləlv pəsənaa sí: Ta caa, ta na-η tu pona. Μρύγύ sí: Pə we teu, maa təη-mε.

⁴ Iləna pa təna pá tii Yaataní pəγə nəγə na pá seti tuη. ⁵ Pa taa ləlv setayaa í taav, iləna laale holi na té hoti ləm taa. Ntəna apalv uní í má kapuka sí: Hei ta caa, ma ləpa. Laale kvkəntəle ké.

⁶ Μρύγύ Ilisee pəṣa-í sí: Le taa ké tə hotaa?

Apalv uní í hulə-í, iləna í seti tuγv piliηa na í ləγə təna uní, na laale kpa ləm təṣ ké kpaκpaa. ⁷ Ntəna Ilisee sí: Kpaγa-tε.

Iləna apalv uní í siisi na í kpaγa-tε.

Ilisee kpa Silii yoolaa

⁸ Waatv wei Silii wulav yookayana lseyeli nyáma tə. Μρύγύ kuyaku nakuli, í na yoolaa nyuγv nyáma, pa caγaa na pá ləsí timpí paa siki tə. ⁹ Ama Ilisee tilaa na pá kεεsí lseyeli wulav ke lona nna nna a taa pə fεi sí pá polo tə, sí Silii yoolaa we təna.

¹⁰ Iləna lseyeli wulav tili í yoolaa na pá fεη lona aní.

Təm payale ke pə lapa mpv, na Ilisee náá kεεsəγi lseyeli wulav, na ilé í nyəη í təntε. ¹¹ Μρύγύ pə haηa Silii wulav, na í koti í yoolaa nyuγv nyáma, na í tə-we sí: Mənaafiki we ta taa, na í tayasəγi lseyeli wulav. I kuli í waah.

¹² Ntɛna ɪ yoolaa nyɔɔyɔ nyɔma taa lɛɔ si: Mɛnaafiki fɛi tɔ taa yoo. Ama Ilisee telɛsɔyɔna wulav, kɛ nti nti n yɔɔtɔyɔ nyɔ naŋ kɔhɛntɔyɔ taa tɔ.

¹³ Kɛlena Silii wulav tɔ-wɛ si: ɪ polo na ɪ nyɪ timpi Ilisee wɛɛ tɔ, na ɪ kpa-ɪ.

Pɛlɛ pa kɔma ɪɛna pɔ heeli-ɪ si ɪ wɛ Totɔŋ. ¹⁴ Mɔpɔyɔ Silii wulav tila yoolaa tuutuuma, na kɛkɛnaa, na kpaɔanɛŋ, na pɔ polo pɔ nyala ɪcatɛ.

¹⁵ Tɛv fema tanɔŋ tɔhulu, na Ilisee tɔmlɛ tɔ lu, ɪɛna ɪ nɔ yoolaa, na kɛkɛnaa, na kpaɔanɛŋ tama ɪcatɛ. ɪɛna ɪ mɔ kapuka si: Hei, ta caa, tɔ lɛpa. Tu tɔŋ ŋku?

¹⁶ Mɔpɔyɔɛ Ilisee si: Taa nyɔ. Mpa pa wɛ ta waali tɔ pa kɔla-wɛyɛ paɔalɛ.

¹⁷ Pɔ waali, ɪɛna ɪ sɔlɔmɪ ɪsɔ si: Hai, Tacaɔ, kuli ɪ ɪsɛ na ɪ nɔ.

Mɔpɔyɔ Tacaɔ kula ɪ ɪsɛ, na ɪ nɔ kɔkɔ kɛkɛnaa, na pɔ kpaɔanɛŋ waasa pulaya tɔɔ.

¹⁸ Mɔpɔyɔ Silii yoolaa suv tɔntɛ, na pɔ tiikina Ilisee tɔɔ. ɪɛna Ilisee sɔlɔmɪ ɪsɔ si: Yulɔsi pa ɪsɛ.

Ntɛna Silii yoolaa yulɔmɪ ɪsu Ilisee sɔlɔmɔyɔ tɔ. ¹⁹ ɪɛna Ilisee tɔ-wɛ si: ɪ toolaa kɛ, pɔ taɔa cɔnɛyɛ pa hulɔ-mɛ. ɪ tɔŋɪ-m na mɔ pɔna-mɛyɛ wei ɪ pɛkɔyɔ tɔ ɪ kiŋ.

Mɔpɔyɔ Ilisee pɔna-wɛyɛ Samalii. ²⁰ Pa suv ɪcatɛ taa, ɪɛna ɪ sɔlɔmɪ si: Tacaɔ kuli pa ɪsɛ na pɔ nɔ ɪɛ.

Silii yoolaa ɪsɛ kulaa, ɪɛna pɔ cɛkɔna si Samalii ɪcatɛ taa kɛ pa wɛɛ.

²¹ Waatɔ wei ɪsɛyɛɪ wulav nawɔ yoolaa mpɛ, ɪɛna ɪ pɔɔsi Ilisee si: Ma kɔ-wɛyɛ, ma caa? ²² Ilisee si: Aai, yoo. Pu wɛɛ tɔ, ye yoolaa kpawɔ yomaa, paa kɔyɔ-wɛ. ɪɛ calɪ-wɛ na pɔ tɔyɔ na pɔ nyɔɔ, ɪɛna ŋ yɛɛ-wɛ na pɔ mɔli pa wulav kiŋ.

23 Μῦρὺγὺ Ἰσεγελὶ wulav lapa-wεγε μουλλε τᾱκρετεκρετε, na pά τᾱγᾱ na pά nyᾱᾱ. Ἰlena ί yelewε na pά mᾱli pa caa τε. Pᾱ kpaγav hatoo waatu inu τᾱγᾱ yoolaa ηmulaa yela Ἰσεγελὶ tetu taa kέ σου.

Samalii nyᾱγᾱsi

24 Μῦρὺγὺ waatu nᾱγᾱlv, Silii wulav Peni-Hatatu kpeyela ι yoolaa, na pά polo pά nyala Samalii icate.

25 Ἰlena nyᾱγᾱsi anaam lu tᾱ taa. Na halι pά pεεtᾱyi kpaηaγa nyuyv ke liyitee nyᾱγᾱtv nunaasa na pa τε τᾱγᾱnαγa pεe naali a ηkute ke liyitee nyᾱγᾱtv kakpasi.

26 Μῦρὺγὺ kuyaku nakvli Ἰσεγελὶ wulav τᾱηaγa icate koluηa τᾱᾱ. Ἰlena alv nᾱγᾱlv ί mά kapuka si: Hai, ta caa waasi-m.

27 Ntena wulav si: Ye Tacaα ta waasi-η, maa pᾱsᾱyi. Pᾱ ta kaasi pulv, paa τᾱγᾱnαγa pεe paa solvm.

28 Pepeye n caa?

Alv si: N nawa alv inε? Tete waali kέ ι tᾱma si: Tᾱ τᾱγᾱ ma pᾱγaγa, ye pᾱ fema, ile tu teeσι ι nyᾱηka.

29 Μῦρὺγὺ tᾱ tᾱsa ma pᾱγaγa ηke na tᾱ τᾱγᾱ. Teυ fema na mά tᾱmι-ι si, ί kᾱna ι nyᾱηka na tᾱ τᾱγᾱ, ilena ί ηmeσι-ke.

30 Wulav nu alv tᾱm nti, ilena ί cᾱli ι wontu na laηwakelle ke koluηa τᾱᾱ tᾱna. Ἰlena yᾱlaα nά si ι ka suu fᾱlᾱtᾱnaα taka kέ pᾱ tee. 31 Ἰlena wulav mά kapuka si: Ye ma ta seti Ἰlisee nyuyv ke saηa Ἰso ί to-m wahala sᾱsᾱ.

Ilisee kpaala nyᾱγᾱsi tem

32 Ἰlisee na icate sᾱsaa pa wε ι τε na pά τᾱηna kotuyv. Ἰle wulav kusa nᾱγᾱlvγvle, na inu ι tᾱηᾱyi waali. Tillu ta tu tata, ilena Ἰlisee heeli sᾱsaa mpe si: Yvlukvli ilέ ι kusᾱna nteγe nᾱγᾱlv si ί kᾱᾱ ί seti ma

nyuyv. I tæki nənəgə, í taa yelee na í ssv. Ii tu nukü i mayamaya i nəəheε tanj ke tillu waali.

³³ Ilisee nəgə ta tiita aε, iε wulav yəgətaa kelee si: Tacaα kənnə-tuyv mpusi inε. Iε pepeye tu tasa tælvuyv ke i kinj?

7

¹ Μρύγύ Ilisee cəwa si: Tacaα yəgətaa si cele isəntə taka, liyitee nyəgəlvuyv kulvumuyv ke paa ya mvlvm kiloonaα naanvwa na naale, yaa təgənaγa pee kiloonaα hiu na liyiti ke Samalii kvuyaku taa.

² Μρύγύ Iseyeli wulav yooü wontu təkvlv nəgə təkpaü si: Paa Tacaα ká tvli isətənyuyv ke pəəη na kvətəgəv pee luli, pu la isü n yəgətvuyv təgəle? Ntəna Ilisee si: N ká ná ná nyá isəpəle. Ama n kaa waa pə taa ké.

Silii yoolaa sewa, na nyəgəsi tεm

³ Asilima kvətəη nyəma liyiti nəgəlv i ká wenna Samalii icate nənəgə, na awali təv. Mpyuyve pa təma təma si: Ye tə cəγa cəne, isü tə səpa yem. ⁴Təv, anü ye tə təma si tə svvki icate taa, tu si nyəgəsi ké, təgənaγa fei. Té tu cəγa cəne, pə taa pə taa inəγi. Pə təv iε, té tii kolontunaa təsikile. Ye pa tu kv-tv awusa.

⁵ Pə taanaα, iεna pá tii Silii nyəma təsikile pa ta nu nəgəlv tanj.

⁶ Silii yoolaa ká nuwa kəkəte natəlvəγi, isü yoolaa tuutuuma, na pa keekenaα na pə kraγanəη tanj. Ntəna pá heeli təma si: Isəntə Iseyeli wulav fela Icipiti na Hiti pə nyəma ke liyitee ké, na pá kəη-tuyv yoonav. ⁷ Ilim tokəγa, iεna Silii yoolaa se na pá yelee pa coka, na pa kraγanəη na pa kraγasi.

⁸ Asilima kutəŋ nyəma liyiti un i tala Sili nyəma təsikile na pá suv cokəle natəli tə taa, na pá təyə na pá nyəə. Uena pá kuu liyitee na wola na wontu kususutu, na pá polo pá ηmesi tiili. Uena pá məli na pá suv lentə taa, na pá kraɣa wontunaa kupaŋtu ke waani waani, na pá polo pá ηmesi tətə.

Asilii yoolaa sewa na nyəyəsɪ tɛ

⁹ Mpyúyú pa təma si: Isu tə hikuyú təm kupaŋtu ke saŋa isəntə na tɛ suna ta ti tɔ pə fɛi teu. Ye tə yelaa si pə nyaali na pɛ́cɔ́ tɛ heeli-ti, Isə ká hɔ ta ηkraŋyuv. Tɛ polo tɛ heeli-təyɪ wulav tɛ.

¹⁰ Mpyúyú asilima kutəŋ nyəma mpe pa suv icate taa, na pá yaa yoolaa mpa pa taŋyɪ icate nənəyɔ tɔ, na pá heeli-wɛ si: Tə pola Sili yoolaa təsikile ntɛ tə ta na nəyɔlv. Pɛ́cɔ́ tɛ ta tu nu yulv nəyɔlv taŋ. Kraɣanəŋ na kraŋasɪ tike ké pa tamsaa, na coka wɛ kpɛtɛ.

¹¹ Uena icate nənəyɔ taŋlaa mpe pá yaa nəyɔlv, na pá tilina-i təm ntəyɪ wulav tɛ.

¹² Mpyuyɛ wulav kula ahoə heka, na í tɔ i waali nyəma si: Ma nyəmə Sili nyəma mpe pa taa layatv. Pa nyəmə si nyəyəsɪ pu-tv. Pə tɔə ké pa lu pa təsikile na pá polo pá ηmeli tawa taa si, ye tɛ lu icate taa, ɪɛ pa kra-tv na tá isɛ. Na pá suv icate taa tətə.

¹³ Mpyúyú wulav waali nyəma taa nəyɔlv ná təma si: Tɛ ləsi kraɣanəŋ kakpasɪ na tɛ tilina yəlaa napəli, na tɛ ná mpi pə lakɪ təna tɔ. Paa tɔ tu yela-wɛ, paa si teitei ké isu icate taa yəlaa təna.

¹⁴ Uena wulav cela yooú keekɛnaa naaleɣe yoolaa, na pá polo Sili nyəma ke pɛɛkuyv si pa naa. ¹⁵ Mpyúyú pa təŋa pa nəəhɛɛ, haləna Yaatanɪ pəyɔ. Na pá hiiki wontunaa tuutuuma wei Sili nyəma ləna mpaav si,

pə kaasi-we təfayafaya na pá se ləŋləŋ tə. Ulena pələ pá məli na pá heeli-təyi wulav.

¹⁶ Ḿpúyú icate nyéma lu kpakpaa, na pá tii Siliu nyéma təsikile, na pá kuu wontu. Haləna yəlaa pɛɛti molum kiloonaa naanɔwa na naale, yaa təɣɔnaɣa pee kiloonaa hiu na liyiti ke liyitee nyəɣəlɔyɔ kulomuyɔ, isu Tacaa ka heeluɣu-we tə. ¹⁷ Ḿpúyú wulav kusa i yoou wontu təkulɔ wei i təɣaɣa-i tam tə, si í polo na í feŋ na í ná mpi pə lakɪ kuyaku taa ké icate nənɔɣə tə. Ama samaa wei i ka we təna tə, i paa-i nəɔheɛ na í sí. Ḿpúyú Isə kuyɔɣətutɔ teləsulɔ Ilisee ka yɔɣɔta waatɔ wei Isɛyeli wulav kəma na í mayana-i tə.

¹⁸ Waatɔ wei Ilisee ká heela wulav si: Cele isəntə waatɔ paa pɛɛti təɣɔnaɣa pee kiloonaa hiu na liyiti, yaa molum kiloonaa naanɔwa na naaleɣe liyitee nyəɣəlɔyɔ kulomuyɔ ke Samaliu kuyaku taa tə.

¹⁹ Yoou wontu təkulɔ inɪ i cəna si: Paa Tacaa ká tɔli isətənyɔ ke pəɔŋ na kutəɣɔv pee luli, pu la isu n yɔɣɔtaa təɣɔle? Halɪ Ilisee təmɪ-i si: N ká ná ná nyá isəpəle, ile n kaa waa pə taa ké. ²⁰ Na tampana ḿpúyú pə lapa. Icate nənɔɣə samaa fela-i ké na í sí.

8

Sunem alv təm tənaya

¹ Ḿpúyú kuyaku nakulɪ, Ilisee təma Sunem alv wei i pəyaya i ka feesaa tə si: Nyana nyá təyaya nyéma, í lu cəne. I polo timpɪ í caaki tə na í caɣa. Mpi tə, Tacaa caa i kəna nyəɣəsi ke Isɛyeli tetɔ taa ké pusi naatosompəɣələɣa.

² Ulena alv inɪ na i nyéma pá polo pá caɣa Filiisi nyéma tetɔ taa. Pusi naatosompəɣələɣa ke pa caɣaa

ισυ Ισο κυγῶγῶτῶτῶ τελῶσῶλῶ ka heeluyu-ι τῶ. ³ Pusi nsi si sikaa, ιlena pá mēli pa tetu taa. Uena pá pōosi wulau ke pa tēyaga na pa tawa tōm.

⁴ Waatu inu i taa ké wulau yōgōtagana Ilisee tēmle tu Kehasi. Na í pōosi-ι si: Keesi piti tēma nna Ilisee ka lapa tō. ⁵ Uena í keesayi-ι pēyaga ηka Ilisee ka feesaa tō ka tōm. Ue alu na i pēyaga ηke pa tala wulau tēyēle, na pá pōosayi-ι pa tēyaga na pa tawa tōm. Ntēna Kehasi si: Aηhaa, ta caa, alu ine i pēyaga kaneyē Ilisee ka feesaa.

⁶ Mprōgý wulau pōosa alu na alu keesi-ι pē tēna. Uena í heeli i yēlaa taa wei i wēna naani ke teu tō si: Paasēna alu inu i tōm nti. Pá mēgna-ι i nyēm tēna. Pá cele-ι i tawa kululum kasēyaga ke pē kpayau too i fei tō.

Ilisee na Hasayeli pa tōm

⁷ Mprōgý waatu nōgōlō, Ilisee pola Tamasi. Uena pé pana pé wukaya Silii wulau Peni-Hatati. Uena í nu si Iso kygōgōtōtō telōsōlō kōma icate taa. ⁸ Uena í kusu i waali tu Hasayeli si: Pōna Ilisee ke kucōō. Pōosēna-ι si: Maa si yaa maa kōli?

⁹ Mprōgý Hasayeli sēgēla Tamasi taa kupampam ké yooyoonaa nule si i haaki Ilisee. I tala Iso kygōgōtōtō telōsōlō kin, ιlena í tō si: Nyá pēyalu Silii wulau Peni-Hatati kusēna-m si, má kōō má pōosi-η si i ká si yaa i ká kōli?

¹⁰ Ntēna Ilisee si: Polo na η heeli-ι si, i ká kōli. Ama Taca hōla-m si, paa pu la isēna i ká si.

¹¹ Mprōgý Ilisee isēntaa layasa kpakpaa, na í nyēni Hasayeli tēpiηη na í naali wula. ¹² Ntēna Hasayeli si: Pepe lapa ta caa?

Mpuyule Ilisee si: Ma tema nau ke isana n ka sa kaka ke Iseyeli nyema koloosi acalee to. N ka lenti pa ifepiya, na n feli pa piya ke nohe, na n yaki ahusitonaa lotu. ¹³ Kelena Hasayeli si: Haya kuhulumaya ma, lege ma nawa pa to? Ilisee si: Taca heela-m si n ka pasi Sili nyema wulav.

¹⁴ Mpygy Hasayeli krema, lena wulav pooti si: Iso kyagotutu telosulu heela-n suwe? Mpuyule si: I heela-m ke si n ka kuli.

¹⁵ Ama tev fema, lena Hasayeli lii kunti ke lom na i taki wulav isentoo na i si. Ilena ni i tago kawulaya ke i lonte.

*Yuta wulav Solam tam
(Kvtasvtv II 21:2-20)*

¹⁶⁻¹⁷ Iseyeli wulav Akari payalu Solam kawulaya panya kakpasi nyenka taa ke Yuta wulav Sosafati payalu Solam, na tago Yuta kawulaya ke Yosalem taa ke pasi palefei naanowa. I luluyu pasi we hiu na naanowa na naale ke waatu ni. ¹⁸ Mpygy i tema teitei isu Iseyeli awulaa Akari we. Hali ni i tu krayana ile i paelo, na i la mpi pa ta maya Taca to. ¹⁹ Paa na mpv Taca ta tisi na i wakeli Yuta kawulaya. Mpi to, i ka tema i tamle tv Tafiiti ke heeluyu ke si, nya luluyu nyema ka taki kawulaya ke Yosalem ke tam na pa kaasayi tema.

²⁰ Yuta wulav Solam ni i waatu taa ke Itam nyema kula i too, na pa kra pa tagi pa wulav. ²¹ Mpygy Solam na i yoolaa na pa yoo kekenaa, pa polaweye yoonav ke Sayii tetv taa. Ilena pele pa ta-weye kotaya. Ama ahoo naali mpe pa tii Itam nyema mpa paa tama-weye kotaya to pa too na pa yooa-we. Ilena Yuta yoolaa se na pa kpe. ²² Pa krayav waatu ni tago

Itəm nyéma lu Yuta nyéma nin taa, na pá wεε pa ti tō.

Μπόγύ Lipina icate nyéma ná lapa mpυ tōtōγō waatu inu i taa.

²³ Pa keesa Solam tōmnaa lentōnaa ke Yuta awulaa takēlaya taa. ²⁴ Waatu wei i sēpa, ilena pá pimi-i pa tōyaya pēlaav taa ké Tafiti tē.

*Yuta wulav Ahasiya tōm
(Kvtōsvtv II 22:1-6)*

²⁵⁻²⁶ Iseyeli wulav Akarī pēyalv Solam kawulaya pēnaya naanōwa na naale nyēhka taa ké Yuta wulav Solam pēyalv Ahasiya ná pēsa wulav ke Yosalem ke pēnaya kulōmaya tike. I lōlvvυ pusi ka wε hiu na naale ke waatu inu i taa. I too ka ké Iseyeli wulav Omili lōlvvυ taa tv, pa yaaki-i si Atalii. ²⁷ Ilena í tō isayatu taa ké teitei isu i alv lōlvvυ nyéma Akarī wε. Na í lá mpi pē ta maya Taca tō.

²⁸ Μπόγύ Solam na Ahasiya pa lapa nōγō kulōmaya, na pá polo Siliī wulav Hasayeli ke yoonav ke Lamōti icate ke Kalaati tetv taa, na pē kō Solam. ²⁹ Ilena í mēli Sisilee si pá lapi-i kōle. Μπόγύ Yuta wulav Ahasiya pola-i sεεv.

9

Pa kra Yehu ke kawulaya

¹ Μπόγύ kvayaku nakuli, Iisee yaa Isō kvyōγōtv tv telēsēlaa taa sēkpelu nōγōlv, na í tōmi-i si: Mv nim kate nyēm pēne, na n lōγō nyá ti tēav ke Lamōti ke Kalaati tetv taa. ² Na n māyana Sosafati pēyalv Yehu, inu i kena Nimsi saali. Ye n talaa ilē n yaa-i i tike ke nan nakuli kv taa. ³ Ilena n pēli nim ke i nyvγv taa.

Uena í heeli-ι si: Ma kra-η Iseyeli wulav. Ní tēma mpv, n tvi nānāgā na í se krapaa.

⁴ Mprúgú Iṣo kuyəgətutu teləsulu səkpeli inι ι tēwa Laməti ke Kalaati tetu taa. ⁵ I tala tēna, uena í mayana Iseyeli yoolaa nyugu nyəma kotaa. Ntēna í tó si: Taca, ma caa ma na-η tām. Uena Yehu si: Ta taa awe? Iṣo kuyəgətutu teləsulu si: Nyá mayamaya.

⁶ Mprúgú Yehu kulaa na í pona-ι təyaga, na Iṣo kuyəgətutu teləsulu pəli ι nyugu taa ké nim. Na í tām-ι si: Iseyeli Iṣo Taca yəgətā si, má kra-η si í pəsi ma yəlaa Iseyeli nyəma wulav. ⁷ Na í kú nyá caa kərəη Akari lυluyə nyəma tēna. Ue pə lēta Iṣo kuyəgətutu teləsəlaa na ma təmle nyəma mpa mpa Sesapeli kowa tə pa səm nté. ⁸ Maa kv Akari təyaga apalaa tənaya. Paa piya paa səsaa. ⁹ Maa lana ι yəlaa ké iṣu ma lapəna Nepati pəyalu Solopuwam na Ahiya pəyalu Pasa pa nyəma tə. ¹⁰ Pə kaasa Sesapeli tə, nəgəlu kaa pimi-ι. Hasi ká təgəna-ι Sisilee haləm taa.

Iṣo kuyəgətutu teləsulu tēma mprúgú yəgətaya, uena í tvi nānāgā na í se.

¹¹ Mprúgú Yehu luwa na í məli ι taapalaa kiη, na pəle pá pəsi-ι si: Pυluyə lapaya? Wentiyi kraηtu inι ι caakəna-η ye? Yehu si: Ɔə, pə taya natəli se. Anι í nyəma Iṣo kuyəgətutu teləsəlaa mpe pa təə. ¹² I taapalaa si: N cəsəgi ké. Heeli-tuyə nti ι heela-η tə. Yehu si: I heela-m təmnaa pəyalə ké. Uena í heeli-m ma mayamaya ma nyəntu si, Taca tēma si ι kra-m Iseyeli wulav.

¹³ Tənyalə pa tēna pa wəgəsa pa kraīnaa, na pá pə-wəgə kumte təə na Yehu caya, na pá hυli akantəle na pa tēna pá wiliti na pá tə si: Yehu, mə na tetu.

Yehu kuyə ke Solam na Ahasiya

14-15 Waatu nɔ̀yɔ̀lv lseyeli yoolaa tɛna ka taŋa Lamɔ̀ti ɪcatɛ ke Siliɪ wulav Hasayeli tɔ̀. Halɪ pɛ́ kú Solam na í polo Sisilee na pá fɛki-ɪ.

Yosafati pɛ̀yalv kelɛ Yehu, pɛ̀yele Nɛmsi saali kelɛ. Pa tɛma Yehu ke kawulayɔ́ kpaɪv, ɪlena í kɔ̀li Solam tɔ̀. Na í tó ɪ taapalaa si: Ye í wɛ ma tɔ̀, ɪle í taa yele na nɔ̀yɔ̀lv fiti na í polo Sisilee, na í heeli nti tɔ̀ lapa cɛnɛ tɔ̀.

16 ɪ tɛma mpv, ɪlena í kpa ɪ keke tɔ̀ na í tɛɛ Sisilee. Tɛnaya Solam hɛntaa, na Yuta wulav Ahasiya polo-ɪ wiiluyɪ. 17 M̀p̀ỳg̀ỳ Sisilee kutuluyɪ sɔ̀sɔ̀v nyɔ̀yɪ taa taŋlv loosa Yehu na napɛ̀lɔ̀yɪ ɪ waali. ɪlena í tili na pá heeli wulav si: Ma loosa napɛ̀li na pá kɔ̀ŋ. Ntɛna wulav si: Tili kpaɪavɪ cɔ̀yalv na í sɔ̀ŋ-wɛ na í pɔ̀ɔ̀si-wɛ si: Alaafɔ́ya kelɛ?

18 Ntɛna kpaɪavɪ cɔ̀yalv náá tɛɛ na í pɔ̀ɔ̀si-ɪ si: Wulav si má pɔ̀ɔ̀si-mɛ si alaafɔ́ya kelɛ? Ntɛna Yehu pɔ̀ɔ̀si-ɪ si: Nyá tɔ̀m suweye pɛ́ taa? Tv ta waali.

Mpɔ̀yɔ̀lvɛ kutuluyɪ sɔ̀sɔ̀v taŋlv si: Tillu sula-wɛ na í saali tɛna.

19 ɪlena Solam tili kpaɪavɪ naale nyɔ̀ŋ na í suli-wɛ, na í pɔ̀ɔ̀si-wɛ tɔ̀tɔ̀ si wulav si: Alaafɔ́ya kelɛ? Ntɛna Yehu pɔ̀ɔ̀si-ɪ si: Nyá tɔ̀m suweye pɛ́ taa? Tv ta waali.

20 ɪlena taŋlv si: Tillu naale nyɔ̀ŋ sula-wɛ, na í saali tɛna. Pɛ̀yele pa nɔ̀yɔ̀ tɔ̀ tv cɔ̀ya ɪ keke kɛ ɪsu kpaŋtv, pɛ́ kaa laŋ Yehu.

21 Tɛnayaɛ wulav yelaa na pá kpeeli ɪ keke na í kpa. Na Yuta wulav Ahasiya naa kpa ɪ nyɔ̀ŋ tɔ̀ tɔ̀tɔ̀. ɪlena pá suli Yehu ke Napɛ̀ti halɛm kiŋ ke Sisilee.

Yuta wulav Solam sɛm

22 Mpɔ̀yɔ̀lvɛ wulav pɔ̀ɔ̀sa Yehu si: Alaafɔ́ya wɛɛ? Ntɛna Yehu si: Anɪ n nyɔ̀má teu si nyá too Sesapɛ̀li

wεε na í tɔŋa tuŋ laav na topotopo tɔma. Ulena í pɔɔsəyi-m si: Alaafəya wεε?

²³ Tənaɣa Solam pəsaa na í seeki na í kiisiyi si: Ahasiya se yoo, ɪ lukɪ ma waali ké.

²⁴ Ḿpúyó Yehu yela nyəmlɛ ke kɔakɔaa, na í yaya-teɣe Solam asəŋkpekiŋ hɛkɔ taa, na í tɔli ɪ fulaya. Ulena í hoti ɪ keɛke taa təkpilim. ²⁵ Ntɛna Yehu yɔɔɔti ɪ sənɔ Pitikaa si: Kɔaɣa-ɪ na í pɛti Napɔti haləm taa. Tɔɔsi nti Tacaɔ ka heela ɪ caa Akarɪ ke kɔyaŋku ta naale tə caɣa kɔaɣanəŋ na tə sukɪ-ɪ tə ²⁶ si: Tete ma nawa ɪsəna n kɔwa Napɔti na ɪ pəyalaa tə. Ule ma tuuki si, ɪsu ma hɔma Solam ŋkɔaŋyɔu ke taale nté tə taa. Ulena Yehu tasa si: Pə tɔɔ tə, kɔaɣa-ɪ na í pɛti taale nté tə taa ké teitei ɪsu Tacaɔ ka heeluyɔ-ɪ tə.

Yuta wulav Ahasiya səm
(*Kv̄təəsv̄tv̄ II 22:7-9*)

²⁷ Waatv̄ wei Yuta wulav Ahasiya nawa Solam səm, ulena í seeki na í mələɣəna Pɛti-Kaa hɔɣɔlv̄yɔ tɔɔ. Na Yehu náá tó ɪ waali, na í tó ɪ taapalaa si: ɪ kó ílé tɔtɔ. Ḿpúyó pa yaya-ɪ nyəmə, na í wε keɛke taa, na í kɔaaki Kuuli ke Ipəleyam cɔɔ. Paa na mpv̄, na Ahasiya se na í tala Mekito na í sí tɔna. ²⁸ Ulena ɪ təmlɛ nyəma tv̄-ɪ keɛke taa, na pá pona-ɪ Yosalem. Na pá pimi-ɪ pa təyaya pəlaav taa ké Tafiiti tɛ.

²⁹ Akarɪ pəyalv̄ Solam kawulaya pənaya naanɔwa na kɔlv̄m nyəŋka taa ké Ahasiya ka pəsə Yuta wulav.

Sesapeeli səm

³⁰⁻³¹ Ḿpúyó Sesapeeli nuwa tə tɔna nti tə lapɔ tə. Ulena í lv̄v̄ ɪ nyɔɔsi, na í tó kacɔka wontu, na cəlavnaa. Yehu talaa na í sv̄kɪ ɪcətɛ taa na alv̄ mɪ ɪ na-ɪ, ulena í má kapuka si: Wulav kɔlv̄ Simili nyá. Alaafəya wεε?

³² Yehu kusa ise, ilena i ma kapuka si: Awe wenna ma tɔɔ?

Μρύγύ kawulaya tɔyaya taa apalaa naani nyɔma napələyi naale, na tooso nyɔnna pətote. ³³ Ntɛna Yehu tɔ-we si: I lɔyɔ alu inɪ na pətote.

Ilɛna apalaa mpɛ pá tusi Sesapeeli, na í hoti na Yehu tɔy i tɔɔ na keeke. Na caləm ya koloŋa na kpayanəy tɔɔ.

³⁴ Μρύγύ Yehu sɔv kawulaya tɔyaya taa, na í tɔyɔ na í nyɔɔ, na í tɔ i taapalaa si: I pi alu mpusi tɔ inɪ. Mpi tɔ, i ka ké wulav pɛɛɔ.

³⁵ Pa luwa Sesapeeli pim, ilena pá mayana nyɔmpɔyɔlaya na ntantakəy na nɔntaaləy tike.

³⁶ Pa mɔlaa na pa heeli-təyi Yehu, ilena í tó si: Μρύγύ Taca ka heela Tisipe Isɔ kyɔyɔtɔtu teləsɔlv Ilii na i yɔyɔti si: Hasɪ ká tayamɪ Sesapeeli ke Sisilee haləm taa. ³⁷ Na pa lɔ i timpɪ we kaasaa tɔyɔ haləm taa, isu pa hutuyu hute tɔ. Nɔyɔlv kaa nyɔmɪ-i.

10

Akari tɔyaya nyɔma kyɔv

¹ Akari lulɔyɔ nyɔma ka we nutoso na naanɔwa ké Samalii taa ké. Μρύγύ Yehu ŋmaa lɛetəli ke icate nyɔyɔ nyɔma na tɔ sɔsaa, na mpa pa tɔwa si pa seyeəyɪ Akari lulɔyɔ nyɔma mpɛ tɔ si: ² Mə paasəyənə na wulav lulɔyɔ nyɔma piya. Na í wɛna keekɛnaa, na kpayanəy, na yooŋ wontu na í we koloŋa icate taa. Mpɔ tɔ, ye í hika takəlaya kanɛ, ³ ilɛ í nyɔni wulav lulɔyɔ nyɔma mpɛ pa taa, na í kpa wulav ke wei i pəsəyi, na í mɔna kawulaya tɔ na í kentiyi í na i lulɔyɔ nyɔma pa tɔɔ.

⁴ Mpuɣule sɔɣontu kpa pa tɛna na pa tɛn tɛma si: Taɣale mpa? Awulaa naale nά tά pəsi-ι kacanɣana tά na? ⁵ Ilena wulav tɛɣaɣa nyuɣu tu, na ɪcate sɔsɔ na sɔsaa, na seɣesɔlaa pa heeli Yehu si: Tɛ kέ nyά tɛmle nyóma kέ. Iɛ nti n kά tu-tu tɔɣɔ tu la. Tu tasəɣi nɔɣɔɔɣu kpaɔ. La mpi pɛ maɣa-η tɔ.

⁶ Mpuɣú Yehu ηmaa-weɣe ɪɛtəli naale nyəη si: Ye í kά weɛ ma waali na í təkəɣi ma kɔtɔtɔtu, ɪɛ í seti wulav lɔɔɣu nyóma tɛna nyɔɔη, na í kɔna-m cele ɪsəntɔ teitei.

Pəyele Samalii wulav lɔɔɣu nyóma nutoso na naanɔwa ka we ɪcate yəlaa sɔsaa kiη na pá təkɪ-we.

⁷ Waatu wei sɔsaa mpe pa nawa Yehu ɪɛtəli, ɪlena pá koti wulav lɔɔɣu nyóma nutoso na naanɔwa ɪni. Na pá siki pa nyɔɔη ke təkəη taa, na pá pona Yehu ke Sisilee. ⁸ Mpuɣú tillu heela Yehu si: Pa kɔna nyɔɔη ɪni. Ilena Yehu tó si: ɪ kaa-ι huwa naaleɣe ɪcate nɔnɔɣɔ. Haləna pə nyaali. ⁹⁻¹⁰ Tɛv fema tanaη, ɪlena í lu ɪcate nɔnɔɣɔ, na í tó samaa si: Mə paa fei tɔm tɛne tɛ taa, maɣale tɔm tu. Mpi tɔ, má kɔləna Solam tɔɔ na má kɔ-ι. Ama pane pa tɛna ɪsəntɔ, awe nά kó peɛ? Mpu tɔ, ma caa si í nyi si nti Tacaɔ yɔɣɔta Akapi na ɪ lɔɔɣu nyóma tɔɔ tɔ, tɛ ta saali yem. ɪ yoosa-təɣi ɪsu ɪ ka heeluɣu ɪsɔ kuyɔɣɔtɔtu teləsɔɔ Ilii na í yɔɣɔti tɔ.

¹¹ Mpuɣú Yehu kɔwa Akapi lɔɔɣu nyóma mpa pə kaasaa na pá we Sisilee tɔ. Paa ɪ waali nyóma tɛna, na ɪ lɔɔtanaa, na ɪ kətəlaa, ɪ ta yeɛ paa kɔɔm.

*Yuta awulumpiya kɔɣu
(Kɔtəɔsɔtv II 22:8)*

¹² Mpuɣú Yehu tu Samalii mpaav, na í tala Tiikilaa təsikile. ¹³ Ilena í suli Yuta wulav Ahasiya lɔɔɣu nyóma na í pəsi-we si: ɪ kέ le nyóma ke ye? Peɛ si:

Tə kə Ahasiya luluyɔ nyəma ké. Tə kəma Sesapɛli piya na pa luluyɔ nyəma mpa pə kaasaa tɔyɔ sɛɛu ké.

¹⁴ Tənaɣalɛ Yehu mapə kapuka si: ɪ kra-wɛ na pa ɪsɛ.

ɪlɛna Yehu taapalaa kra-wɛ, na pə lɛnti-wɛɣɛ Ti-ikilaa tɛsikilɛ ləkə kin, na pə pɛti-wɛɣɛ ləkə ɪni ɪ taa. Pa wɛ yɛlaa nɛlɛ na naalɛ, nɔyɔlv ta fiti.

Yehu suluyɔ kɛ Yonatari

¹⁵ Mɔpɔyɔ Yehu tɔma pəcɔ, ɪlɛna ɪ nɔ Lɛkapii pɔyɔlv Yonatari na ɪ kəŋna ɪ tɔɔ. ɪlɛna ɪ sɛɛ-ɪ na ɪ pɔɔsi-ɪ si: N wɛ ma tɔɔ ɪsu ma wɛɛu nyá tɔɔ tɔ? ɪlɛ si: ɛɛ. Yehu si: Ye mpɔ tɔ ha tɔmɔɣa niŋ.

Pa tɛma tɔmɔɣa niŋ haɛ, ɪlɛna Yehu kraɣa-ɪ kɛkɛ taa ¹⁶ na ɪ tɔ si: Təŋi-m na ɪ nɔ ɪsəna ma luyɔ sɔv Tacaa tɔmlɛ lapɔ tɔ.

ɪlɛna Yehu kraɣa-ɪ ɪ kɛkɛ taa. ¹⁷ Waatɔ wei pa tala Samalii ɪlɛna Yehu tɛɛsi kuyɔ kɛ Akari luluyɔ nyəma, mpa paa kaasa təna tɔ. ɪ kv-wɛɣɛ tɛitɛi kɛ ɪsu Tacaa ka heeluyɔ ɪsɔ kuyɔɣɔtɔtɔ tɛlɔsɔlv Ilii tɔ.

Yehu kuyɔ kɛ Paali laatɔ

¹⁸ Mɔpɔyɔ Yehu kota Samalii nyəma na ɪ tɔ si: Wulav Akari ka laawa tɔyɔ Paali kɛ. Ama maa laa-ɪ na pə kəli mpɔ. ¹⁹ ɪlɛna Yehu tɔ si: ɪ koti Paali ɪni ɪ kɔtɔlaa, na ɪ kuyɔɣɔtɔtɔ tɛlɔsɔlaa, na laalaa tənaya ma kin. Pə taa sɔɔ nɔyɔlv. Ma laki tɔyɔ ŋkuyɔ acima kɛ. Mpɔ tɔ, ye wei ɪ fɛi ɪsu pa kv-ɪ.

Acilayɔtɔ kɛ Yehu lakaya mpɔ si ɪ hiki tɔyɔ ŋkv kv laalaa təna. ²⁰ Pə tɔɔ kɛ ɪ kota yɛlaa kɛ Paali kotuyɔ sɔsɔɔv. ²¹ ɪlɛna pə tili ɪsɛɣɛli təna taa na kv laalaa koti, pə ta sɔɔ paa kulɔm. Na pə su kutuluyɔ. ²² Mɔpɔyɔ Yehu tɔma tɔyɔ ŋkv kv paasənlaa si: ɪ cɛla laalaa tənaya pa wontu kosusuutu. ²³ Pə waali kɛ Yehu na

Lekapii pəyalv Yonatari pa svv tɔyɔv kutuluɣu taa, na pɑ pəasi kv laalaa tənna si: Ntəŋ í wəna naani ké teu si Iseyeli isə seelv nəɣəlv ɪ ta siti mə taa cənɛ?

²⁴ Mpu tɔ, na Yehu su yoolaa nunaasa na awalɪ tɔɔ. Na í heela-wɛ si: Maa tú tɔyɔv laalaa tənaya mə nin taa. Ye wei ɪ yela kuləm na í fiti pɔntɔ ká si ɪ lonte. Ḿpógó ɪ na Yonatari pa polaa na pɑ la ciikuɣu kətaya na kətaya ŋka kəkə lusa ka tənna tɔ. ²⁵ Pa tɛma mpv, ilena Yehu heeli yoolaa na pa nyuɣu nyəma si: I svv na í kó pa tənna. Nəɣəlv í taa fiti na í lu.

Ḿpógó pa kv-wɛ na pɑ lə-wɛ na awalɪ tɔɔ. Ulena pɑ svv kutuluɣu ŋkv kv nan ləlɔ nyəŋkv taa ²⁶ na pɑ ləsi tesikasi kulalaasi na awalɪ, na pɑ wə kəkə. ²⁷ Na pɑ yəki pələ kvsikile na kutuluɣu, na pə pəsi ɪcatɛ hute kɛ haləna saŋa.

Iseyeli wulav Yehu təm

²⁸ Ḿpógó Yehu kpiisa tun laav kɛ Iseyeli kawulaya taa. ²⁹ Paa na mpv tɔ, ɪ lapa isayatu kɛ teitei isu Solopɔwam. Solopɔwam ka tusina Iseyeli nyəma na pɑ laa wula nawee kɛ Petɛli na Tan.

³⁰ Ḿpógó Taca təma Yehu si: Ma sama, n lapa nti maa suwa si maa hənna Akari na ɪ tɔyaya nyəma pa ŋkraŋyɔv tɔ. Pə tɔɔ ké nyá piya piya ká lɛɛti nyá lonte taa, na pɑ təkɪ kawulaya na pɑ kaasəɣi təma. Haləna pa lɔlvŋ loosi kɛ liyiti.

³¹ Ama Yehu ta təŋ Isə Taca kiin kɛ teu na lotu kulɔmtv. I ta lə tun laav mpi pə taa Solopɔwam ka tusa Iseyeli nyəma tɔ.

³² Waatu inɪ ɪ taa ké Taca yelaa na Sili wulav Hasayeli svv Iseyeli nyəma tetv tɔyɔv. ³³ Na pɑ lɛɛki Yaatanɪ ilim təlulɛ tɔɔ na Alwɛɛ tetv na ilim ntəyən

təw nyəntv. Pə kpaγav Kalaati na Pasaη pa tetv nti tə taa Lupəη na Katı na Manasee pə nyəma ka wεε tə.

³⁴ Pa keesa Yehu təmnaa lentənaa, na ι kulapəm, na ι apalətv təm ke Yuta awulaa takəlaya taa. ³⁵⁻³⁶ I təγə kawulaya ke pusi pəlefει hiu ke Samalii ke Iseyeli taa. I səpa, ləna pá pimi-ι Samalii. Uəna ι pəyalv Sowakasi ləeti ι lonte.

11

Yuta wulav əlv nyəη Atalii təm

(Kvtəəsvtv II 22:10-12)

¹ Waatv wei Yuta wulav Ahasiya too Atalii nuwa si ι pəyalv Ahasiya səpa, ləna í kú wulav təyaya nyəma təna. ² Pa kəkaya mpv, ləna Solam pəelə Yosepa, Ahasiya neu, la kookali na í ηmulι ι taalv pəyaya Sowasi. Na í seena na í ηmesi í na ι nukəlv ke Iə təsele naη kvhəntvγv nakulι kv taa. Atalii ta nyι ka təw, haləna ká fiti kulaa mpε. ³ Ḿpúγú pa saala Iə təsele taa tənaya pusi naatoso, na Atalii təkı kawulaya.

Pa kpa Sowasi ke kawulaya

(Kvtəəsvtv II 23:1-21)

⁴ Pənaya naatosompəγəlaya nyəηka taa ké kətvlv Yoyata kota wulav taηlaa, na taηlaa ləlaa nyvγv nyəma, na í pona-wεγε Iə təsele taa. Na í na-wε pá pəeli nəγə na tuunav, na í huli-wεγε wulav pəyalv. ⁵ Uəna í tə-wε si: I faya mə taa mpa pa laki təmlε ke kvaykv kvhəesvγv wule tə, pa taa ké kpeka tooso. Kancaalaya nyənte í taη wulav təyaya. ⁶ Naale nyənte ke Suuu nənəγə, na tooso nyənte ke taηlaa waali nənəγə tətə. Kpeka anı a tooso, á ká taηəγəna wulav təyaya, na á kaasəγı təma. ⁷ Pə kaasa mə kpeka

səsəəna naale, wei u laki təmle ke kuyaku kuhεεsuyu wule tɔ. Pεle paa taŋna Iɔ təsεele ke timpɪ wulav kɔfalɔ wεε tɔ. ⁸ Yoolaa təna ká tɔki pa yoou wontu ke pa niŋ taa ké, na wulav í wε timpɪ, pa wε ι waali. Ye yulɔ kpai tu í kpətəna-wε pá kv-ι.

⁹ Ḿpɔ́yú taŋlaa nyuyɔ nyəma lapa teitei isu kətɔlɔ Yoyata ká heeluyɔ-wε tɔ. Pa kota yoolaa mpa pa laki təmle ke kuyaku kuhεεsuyu wule tɔ, na mpa paa laki kuyaku ŋkuyɔ təmle tɔ, na pá polo Yoyata kiŋ.

¹⁰ Ḿpɔ́yú Yoyata cɛla-wεyε wulav Tafiiti ŋmantaasi, na ι kpaləŋ wei ι ka wε Iɔ təsεele taa tɔ. ¹¹ Ilena yoolaa puli Iɔ təsεele isentaa ŋkuluŋa kanε, na pé polo lɛŋka, na pá taŋa wulav. ¹² Ḿpɔ́yú Yoyata ləsa Sowasi na pá temi-ι kawulaya ntenuyu. Na pá cɛle-ι kiŋ takəlaya, na pá pəli ι nyuyɔ taa ké nim, na pá kpa-ι wulav. Ilena yəlaa təna sɔɔ pa niŋ taa ké mapɔ na pá wilitiyi na pá sεeki-ι si: Mə na tetɔ wulav.

¹³ Waatu wei Atalii nu taŋlaa na samaa kəkəte nté, ilena í polo pa kiŋ ke Iɔ təsεele taa. ¹⁴ Ḿpɔ́yú ι loosa pəyaya ke awulaa təsəŋle. Na wulav waali nyəma, na akantεε hullaa səŋa ka kiŋ, na pá huləyi akantεε na samaa náá ŋmaaləyi. Təŋaya Atalii cəla ι wontu, na í ma kapuka si: Waali liw nté, waali liw nté.

¹⁵ Yoyata ta səəli si pá kv-ι Iɔ təsεele taa. Pə tɔɔ ké ι təma nyuyɔ nyəma si: I ləsi-ι kpreŋa, na wei í təŋa-mε, ilε í kú pɔntɔ.

¹⁶ Ilena pá ləsi Atalii na pá pona-ι kawulaya təyaya kpaŋanəŋ nənəɔ na pá kv-ι.

¹⁷ Ḿpɔ́yú Yoyata lapa na Taca, na wulav, na samaa, pa pεeli nəɔ si, pé la na pá pəsi ι nyəma. Na í la tətɔ na wulav na samaa pá pεeli nəɔ lɛŋka.

¹⁸ Ḿpɔ́yú samaa polaa na pá yəki tɔyɔ Paali kutuluyɔ,

na kotası tɛlatɛnaa na pɛ lɛsɛŋ. Na pɛ kú pɛ kɔtlɔ Matan ke kotası tɛlatɛnaa kin. Pɛ waalı kɛ Yoyata kpawa mpa paa tan Iso tɛsɛle tɔ.

¹⁹ Ḿpúyú Yoyata kota yoolaa nyuyú nyéma, na wulav tanlaa, na tanlaa lelɛaa, na samaa tɛna sı pɛ kpaya wulav ke Iso tɛsɛle taa, na pɛ sı-ı na pɛ tɛŋna tanlaa nɛnɔɔ, na pɛ pɔna-ı kawulaya tɛyaya taa. Waatu wei Sowası caya kawulaya kumte tɔ, ²⁰ ɛna pa tɛna pa ŋmaalɛna lanhɔlɔmlɛ.

ɛna ıcate caya tɛpamm ke Atalii sɛm waalı.

12

Yuta wulav Sowası tɛm (*Kvtɔsɔtv II 24:1-3*)

¹⁻² İseyeli wulav Yehu pɛnaya naatosompɔɔlaya nyɛŋka taa kɛ Sowası lɔlɔyɔ pıı nɛ yooa naatompɔɔlaya tɔtɔ. ɛna ı tɔɔ kawulaya ke Yosalem ıcate taa kɛ Yuta tɛtv taa ke pıı nɛle. ı too ka kɛ Pɛsɛpa tv kɛ, na pɛ yaaki-ı sı Sipiya.

³ Ḿpúyú Sowası lapa mpi pɛ maya Taca tɔɔ halɛna ı sɛm. Mpi tɔ, Yoyata ka sɛyɛsa-ı teu kɛ. ⁴ Paa na mpv ı ta wakɛli tɛkɔtɛnaa, yɛlaa pukaya tam kɛ na pɛ laaki na pɛ wɛki tulaalɔnaa.

Sowası tayana Iso tɛsɛle (*Kvtɔsɔtv II 24:4-14*)

⁵⁻⁶ Ḿpúyú kuyaku nakulı Sowası tɛma kɔtɛlaa mpe sı: Pɛ wɛɛ kɛ sı, liyitee paasɛnlaa ı kpeyeli liyitee nna pa kɛŋna Iso tɛsɛle taa sı pɛ lana tɛmlɛ tɔ. Yaa Iso tɛsɛle lampuu, yaa wɛna pa hana luyɔ kulɔmuyɔ tɔ, na pɛ tayanna timpi timpi pɛ nɔɔsɛnaa tɔ.

⁷ Halɛna pɛ tala Sowası kawulaya pɛnaya hiu na tooso nyɛŋka, kɔtɛlaa ta tayanɛta Iso tɛsɛle tiili.

⁸ Μρύγύ wulav yaa kətulv Yoyata, na ı taapalaa na í pəəsi-we sı: Pepe təw kə ı tá tayanı Iso təseele? Pə təw tə, liyitee paasənlaa kaa tasa-mege-yege celvɣv. Paa su-yege na pá tayanna Iso təseele nté.

⁹ Μρύγύ kətəlaa tisaa sı pa kaa tasa liyitee muɣv ke paasənlaa kiŋ. Pə́cɔ pa kaa paasəna Iso təseele tayənuɣv.

¹⁰ Μρύγύ kətulv Yoyata caa atakaa nəɣəlv, na í tulı-ı púyú na í su kətaya təlate kiŋ ke Iso təseele nənəɣə ntəɣəŋ təw. Uena í tú kətəlaa nənəɣə tanlaa sı ye wei í kəna Iso təseele liyitee, ıle pa tu-yege atakaa ını ı taa. ¹¹ Pə́ suwa ıle pa yaa wulav takəlası ŋmaəlv, na kətəlaa nyuɣv tv, na pá maɣası-ye. ¹² Pá nyə́má wena a nyuɣv, ıle pa cəla-yege təma lataa təw feŋlaa, na pele pá feɭı tayənləa, na kaafəntanaa, ¹³ na tetv ŋmalaa, na pree saakəlaa. Uena pá yana taası na pree kusaakee, na pá feɭı kəma lenna nna pa təɣə pə təm taa tə.

¹⁴ Pa ta kpaɣa liyitee anı a taa, na pá luna Iso təseele cəmsənəa yaa seesi, yaa nyanası nsi pa ŋmusəɣəna caləm tə, yaa akantee, yaa pá lú wula pulɣv, yaa liyitee nyəɣəlvɣv pulv. ¹⁵ Təmlataa nyuɣv nyə́ma ke pa celəɣı, na pele pá lakəna mpi pə we lapv tə. ¹⁶ Yəlaa mpa pa feləɣı təmlə nyə́ma tə, paa feŋıɣı-we. Mpi tə, pa lakı teu kə.

¹⁷ Liyitee nna yəlaa kəŋna pa kəpəntəŋ kətaya lonte tə, kətəlaa ke pa celəɣı əle, paa tuɣv-yege atakaa ını ı taa.

Sowası kawulaya tənaya
(Kvtəəsvtv II 24:23-27)

¹⁸ Waatv ını ı taa kə Silii wulav Hasayəɭı polaa, na í yoona Katı ıcatə na í leekı-te. Uena í maɣası ı taa sı ı kpaakı Yosalem təw. ¹⁹ Tənayaɭe Sowası kpeyela

ini na i cəsənnaa Yuta awulaa, isu Sosafati na Solam, na Ahasiya, paa lapa mpiyi Taca ke kucəu tə, na wola wei pa suwa Iso təsele na kawulaya təyaya kpancoon taa tə, na í tilina na pá cəla Hasayeli. Ilena ílé i yele Yosalem ke yoonav.

²⁰ Pa keesa Sowasi təmnaa lentənaa tənaya Yuta awulaa takəlaya taa. ²¹⁻²² M'p'óg'ó i waali nyéma kola i tə, na pa taa naale Simeyati pəyalv Yosapati, na Somee pəyalv Yehosapati pa kv-i Pəti-Milo ke Sila mpaav taa. Ilena pá pimi-i pa təyaya pəlaav taa ké Tafiti tē. Ilena i pəyalv Amasiya ləeti i lonte.

13

Iseyeli wulav Sowakasi təm

¹ Yuta wulav Ahasiya pəyalv Sowasi kawulaya pənaya hiu na tooso nyəhka taa ké, Yehu pəyalv Sowakasi təyó Iseyeli kawulaya ke Samalii, ke pusi naanowa na naatosompəyolaya. ² M'p'óg'ó i lapa mpi pə ta maya Taca tə. I keena Solopuwam wei i tusa Iseyeli nyéma ke laatu taa tə i isayatu. ³ Ilena Taca m-v-we na pááná, na í tv-weye Sili wulav Hasayeli nin taa. Pə waali, na í tasa-weye tɔyɔ ke Hasayeli pəyalv Pəni-Hatati nin taa tətə, na pə taanɪ səsəm.

⁴ Ama Sowakasi sələma Taca si í kv i pááná. Ilena Iso nyəni isəna Sili wulav cəsa-we tə, ⁵ na í kvsi waasulv nəyolv na í hetɪ-weye pa nin taa. Pə kraɣav waatu ini təyó pa caɣana heesɔyɔ isu too paa wəv tə. ⁶ Paa na mpv, pa keena Solopuwam na i təyaya nyéma pa tun laav, na pá yele tɔyɔ alɔnyəhkv tesika kulalaaya ke Samalii icate taa.

⁷ Sili wulav ka nanɔa Sowakasi yoolaa tənaya, na pə kaasi-i pəcə tike. Kraɣanəh caɣalaa nule na

naanɔwa, na keɛkenaa ke naanɔwa, na yoolaa ke iyisi naanɔwa (10000).

⁸ Pa keesa Sowakasi tɔm lentɔnaa, na i kulapɛm na i apalɔtɔ tɔm ke Yuta awulaa takɛlaya taa. ⁹ Waatɔ wei i sɛpa, ilena pɔ pimi-i Samalii na i pɛyalɔ Sowasi lɛeti i lonte.

Iseyeli wulav Sowasi tɔm

¹⁰ Yuta wulav Sowasi kawulaya pɛnaya hiu na naanɔwa na naatosompɛɔlaya nyɛnka taa kɛ, Sowakasi pɛyalɔ Sowasi pɛsa Iseyeli wulav ke Samalii taa. Na i tɔɔ pɛsi naanɔwa na naatoso.

¹¹ Mɔpɔyɔ i lapa mpi pɛ ta maya Taca tɔ. I keena Solopɔwam wei i tusa Iseyeli nyɛma ke tɔɔ laav taa tɔ.

¹² Pa keesa Sowasi tɔm lentɔnaa ke Iseyeli awulaa takɛlaya taa. Pɛ kpaya i kulapɛm na isɛna i yosona Yuta wulav Ahasiya na apalɔtɔ tɔ. ¹³ Waatɔ wei i sɛpa, ilena pɔ pimi-i Samalii ke Iseyeli awulaa pɛlaav taa. Ilena i pɛyalɔ Solopɔwam lɛeti i lonte.

Iɔ kyɔɔɔtɔtɔ tɛlɛsɔlv Ilisee sɛm

¹⁴ Mɔpɔyɔ kutɔɔ nakɔli kɔ kra Ilisee. I caakaya sɛm, ilena Iseyeli wulav Sowasi polo i wiiluyɔ, na i lunɔ i tɔɔ na i wiiki, na i mɔ kapuka si: Hai, ma caa, Iseyeli keɛke na i saalɔ.

¹⁵ Ntɛna Ilisee si: Caa tɔɔv na nyɛmɔ.

Ilena wulav caa na i kɔna. ¹⁶⁻¹⁷ Ntɛna Ilisee si: Tɔli ilim tɛlɛ tɔɔ pɛtote.

Ilena wulav tɔli. Ilisee si: Kpaasi nyɔ tɔɔv.

Wulav kpaasa i tɔɔv ilena Ilisee tɛni i niɔ ke wulav nyɛn tɔɔ, na i tɔmi-i si: Tɔ. Wulav tɔwa, ilena Ilisee ma kapuka si: Nyɛmle tɛnɛ tɔ hulɔɔɔna isɛna n kɔ kɛli Silii yoolaa na n kɔ-wɛɛɛ Afɛki tɔ.

18 Μπόγύ Ilisee tasa wulav ke heeluyu si: Kpaya nyəmə ləna.

Wulav kpaya nyəma, ləna Ilisee si: Tó atə.

Iləna wulav tó ateyə təm tooso, na í yelee mpv.

19 Ntəna pááná kpa Ilisee na í tó si: Aa, kasa, ye n ká tawa təm kakpasi, yaa naatoso n ká kəla Silii nyəma nté tənəŋŋə. Təv, təm tooso tike nté n ká kəli-wə.

20 Μπόγύ Ilisee səpa na pá pimi-ι.

Pənaya sika, ləna Mowapu yoolaa ηmulaa suuki Iseyeli tetv taa. 21 Kuyaku nakuli narəli pa səyəla pa sətv na pá pukina pim. Ilə pa sulina ηmulaa mpə pa kpekəle natələyəle. Iləna pá ləyə pa sətv ke Ilisee pəlaav taa na pá se. Sətv hota Ilisee mowa tó, ləna sətv fe na í kuli na í səŋ.

Silii nyəma kəlvv

22 Silii wulav Hasayeli ka ηmakəla Iseyeli nyəma ke Sowakasi kawulaya waatv tənaya. 23 Ama Taca nyəna pa pətətəle ke nəyə ŋka ι na Apələham, na Isaaka, na Yakəpu paa pələa tə ka tó, na í yelee-weyə kpiisuyv. Waatv ιni tó, ι ta yelita si kolontunaa í kpa-wə na pá pona pooluŋ tiili.

24 Silii wulav Hasayeli səpa, ləna ι pəyalv Pəni-Hatati ləeti ι lonte taa. 25 Μπόγύ Iseyeli wulav Sowasi ləeka Iseyeli acaləe nna Hasayeli ka təyə Sowakasi tó. Təm toosoŋo Sowasi yona Pəni-Hatati, na í ləeki ι acaləe təna.

14

Yuta wulav Amasiya təm

(Kvtəsvtv II 25:1-4,11-12,17-28; 26:1-2)

¹ Iseyeli wulav Sowakasi pəyalv Sowasi kawulaya pənaya naale nyəŋka taa ké, Yuta wulav Sowasi

pəyalu Amasiya, ná læeta ɪ caa lonte taa. ² ɪ lɔlvuɔ puɪ
ka we hiu na kakpasɪ. Ḿpúyú ɪ tɔɔ kawulaya ke puɪ
pəɔlayafɛi hiu na naanɔwa, ke Yosalem ke Yuta taa.
ɪ too tɛɣɛɛ Yosalem tɛna, na pá yaaki-ɪ sɪ Yowataŋ.
³ Ḿpúyú ɪ lapa mpi pə maya Tacaɔ tɔ. ɪɛ ɪ ta tala ɪ
cɔsɔ Tafiiti ké. ɪ lapa teitei ké ɪsu ɪ caa Sowasi. ⁴ ɪ ta
wakəli təkətəɛnaɔ, yəlaɔ tɔŋa pote ké na pá laaki na
pá wəki tulaalɔnaɔ.

⁵ Waatu wei Amasiya lapa na ɪ kawulaya caya teu,
ɪɛna í kú ɪ waali nyəma mpa paɔ kuwa ɪ caa Sowasi
tɔ. ⁶ Ama ɪ yela kulaa piya, ɪsu Tacaɔ yepu na pá
ŋmaa Moisi kiiu taa tɔ sɪ: Pa kaa ku pəyaya ke ka caa
ɪsaɣatu tɔɔ. ⁷ Amasiya kulɔm ɪnɪ ɪ kuna ɪtəm yoolaa
iyisi naanɔwa (10000) ké təm tɛtəkəɛ taa, na í læeki
Sela ɪcatɛ. Na í ha-tɛɣɛ hətɛ sɪ Yəkətɛɛɪ. Na pá yaaki-
tɛɣɛ ḿpúyú haləna saŋa.

⁸ Ḿpúyú ɪ tilaa na í heeli ɪsɛɣɛɪ wulav Sowakasi,
wei ɪ ké Yehu saali tɔ sɪ: Kɔɔ na tə suli yoou. ⁹ Ntɛna
Sowasi cɔ-ɪ sɪ: Lipaŋ puɔv tɔɔ tiika sɔwa nyəŋka ka
sələma tuɔv sɔsɔv sɪ kú ha ɪ pəyalu ké ku pɛɛɔ. Ḿpúyú
taale wontuɔv nakɔli ku tɔma sɔsɔv tɔɔ na kú puɔvɪ-ɪ.
ɪɛna Sowasi tasa sɪ: ¹⁰ N nyəma sɪ n kəla ɪtəm nyəma
tɔɔɛ n təkɪ nyá tantəŋ yɛɛ? Tɔv, cayaɔna tɔɛ tə tike
yaa. Tɔfɔ, ye má na-ŋ tə sulaa, pu kəna nyana nyá
yəlaɔ mə tɔɔ ké pulaya.

¹¹ Ama Amasiya ta mɔv Sowapɪ təm nti. Ḿpúyú
Sowasi kpaya ɪ yoolaa, na Amasiya náá kpaya ɪ
nyəma na pá suli Pɛti-Semɛsɪ ke Yuta tɛtv taa. ¹² ɪɛna
ɪsɛɣɛɪ nyəma kəli Yuta nyəma, na pá se na pá
kpe. ¹³ Ḿpúyú ɪsɛɣɛɪ wulav Sowasi kpa Yuta wulav
Amasiya ke Pɛti-Semɛsɪ na í təkɪ-ɪ. ɪɛna í polo
Yosalem na í kú kolɔŋa ke púyú ke mɛɛtəɛnaɔ

ημῶν (200) κέ Ifəlayim nənəγə kin. Haləna ηkulunja taa nənəγə. ¹⁴ M'p'og'og' i kuu wula na liyitee nyəγətu na wontunaa kupa ma mpa paa we Iso taseele na kawulaya təyaya pə kpancoonj taa tə, na i kra yəlaa na i pona Samalii.

¹⁵ Pa keesa Sowasi təm lentənaa ke Iseyeli awulaa takəlaya taa. Pə kpaγav i kulapəm na i apalutu na isəna i yona Yuta wulav Amasiya tə. ¹⁶ Sowari səpa, ilena pá pimi-i Samalii ke Iseyeli awulaa pəlaav taa, na i pəyalu Solopwam ləeti i lonte.

¹⁷ Pusi naanwa na kakpas i ke Yuta wulav Amasiya tasa təγov, ke Iseyeli wulav Sowasi səm waali. ¹⁸ Pa keesa Amasiya təm lentənaa ke Yuta awulaa takəlaya taa.

¹⁹ M'p'og'og' waatu nəγolv yəlaa kula Amasiya təw ke Yosalem taa, na i se na i polo Lakisi. Ama pele pa təγa-i təna na pá ku-i. ²⁰ Ilena pá kəna-i na keeke na kpaγanəγə pəyale, na pá pimi-i pa təyaya pəlaav taa ke Tafiti tē. ²¹ Ntəna Yuta nyəma kra Amasiya pəyalu Asaliya ke wulav, na i ləeti i caa lonte taa. Asaliya ləlvγv pusi ka we naanwa na naatoso ke waatu in. ²² Asaliya in i ləekəna Ila icate, ke i caa səm waali, na i taγan-i-təγe ηmav.

Iseyeli wulav Solopwam II, təm

²³ Yuta wulav Amasiya kawulaya pusi naanwa na kakpas i nyəjka taa, Iseyeli wulav Sowasi pəyalu Solopwam pəsa wulav ke Samalii. Na i təγov kawulaya ke pusi nule na kulvmaya. ²⁴ M'p'og'og' Solopwam lapa mpi pə ta maya Tacaa tə. I we laatu nti tə taa i akpele tusa Iseyeli nyəma tə. ²⁵ Ilena i ləeki Iseyeli tetv tənaya pə kpaγav Lepo-Hamati, haləna pə polo Lvcayam tenku ke teitei, isu Iseyeli Iso Tacaa

ka heeluyu Amitayi pəyalu Iso kuyəgətutu teləslu Yonaasi ke Katı-Hefeε tɔ. ²⁶ M̄p̄ȳḡ Tacaα nawa isəna pə kəla Iseyeli nyəma tɔ. P̄c̄s̄ paa yulu kulum təkəŋ, f̄ei si i ká waasi-wε. ²⁷ Ama i taa s̄əli si í kpiisi-wε. Pə t̄ə k̄é i yelaa na Sowasi pəyalu Solopɔwam waasi-wε.

²⁸ Pa keesa Solopɔwam t̄əm lentənaa ke Yuta awulaa takəlaya taa. Pə krayav í kulapəm, na i apalutu ke yoo taa, na isəna i leeka Tamasi na Hamati pə acalεε tɔ. ²⁹ Waatu wei i s̄əpa, ilena pá pimi-i Samalii ke Iseyeli awulaa p̄ləav taa, na i pəyalu Sakali l̄eti i lonte.

15

Yuta wulav Asaliya t̄əm (K̄v̄t̄əsv̄tv̄ II 26:3-4,21-23)

¹ Iseyeli wulav Solopɔwam kawulaya pənaya hiu na naatosompəgəlaya nyəŋka taa, Amasiya pəyalu Asaliya p̄sa Yuta wulav ² ke Yosalem taa na í t̄əḡ p̄usi nule na naanɔwa na naale. Waatu in̄i, i l̄ub̄ȳ p̄usi ka wε naanɔwa na naatoso. I too ka k̄é t̄əna t̄u, na pá yaaki-i si Yekoliya. ³ Asaliya lapa Tacaα luyu t̄ε nyəntu k̄é, isu i caa Amasiya. ⁴ Paa na mp̄u t̄ə, i ta wakəli t̄ək̄ət̄ələnaa, ȳləa t̄əŋa pote k̄é, na pá laaki na pá w̄əki tulaalɔnaa.

⁵ M̄p̄ȳḡ Tacaα h̄əma wulav ŋkrap̄ŋȳȳ na asilima k̄v̄t̄əŋ. Ilena pá su-i k̄p̄eəŋa ke tiili, haləna i s̄əm. I pəyalu Yotam wei i ka k̄é kawulaya t̄əyaya nȳȳȳ t̄u t̄ə, in̄i i ka paasayana na kawulaya.

⁶ Pa keesa Asaliya t̄əm lentənaa t̄əna ke Yuta awulaa takəlaya taa. ⁷ Waatu wei i s̄əpa, ilena pá

pimi-ɪ pa tɔyaya pɛlaav taa kɛ Tafiiti tɛ, na ɪ pɔyalv Yotam lɛɛti ɪ lonte.

Iseyeli wulav Sakali tɔm

⁸ Yuta wulav Asaliya pɛnaya pɛlefɛi naanɔwa nyɛŋka taa kɛ Solopɔwam pɔyalv Sakali pɛsa Iseyeli wulav kɛ Samalii kɛ ɪsɔtɔnaa naatoso. ⁹ ɪ lapa mpi pɛ ta maya Taca tɔɔ tɛitei, ɪsu ɪ cɔsɔnaa, na ɪ wɛ tam kɛ laatu nti tɛ taa Nepati pɔyalv Solopɔwam tusa Iseyeli nyɛma tɔ. ¹⁰ Mɔrɔgɔ apalv wei pa yaa si Yareesi tɔ, ɪ pɔyalv Salum kv-ɪ Ipɔleyam, na ɪ lɛkɪ kawulaya.

¹¹ Pa kɛesa Sakali tɔm lentɔnaa kɛ Iseyeli awulaa takɔlaya taa.

¹² Pɛ lapa tɛitei kɛlɛ ɪsu Taca ka heeluyu Yehu tɔ si, ɪ lɔlɔv nyɛma kɛ tɔkɪ kawulaya kɛ ɪ waali, na pɛ tala pa lɔlɔv loosi liyiti.

Iseyeli wulav Salum tɔm

¹³ Yuta wulav Asaliya pɛnaya pɔɔlayafɛi nule nyɛŋka taa kɛ Yareesi pɔyalv Salum pɛsa Iseyeli wulav kɛ ɪsɔtɔ kɔlɔm kɛ Samalii taa. ¹⁴ Mɔrɔgɔ apalv wei pa yaa si Kati tɔ, ɪ pɔyalv Menahem luna Tiisa na ɪ kɔɔ Samalii, na ɪ kv-ɪ na ɪ lɛkɪ ɪ kawulaya.

¹⁵ Pa kɛesa Salum tɔm lentɔnaa kɛ Iseyeli awulaa takɔlaya taa. Paa ɪsɔna ɪ kula Sakali tɔɔ tɔ.

¹⁶ Mɔrɔgɔ Menahem yɔona Tapuwa nyɛma, na ɪ kpiisi pa na Tiisa hɔɔlɔv nyɛma. Na ɪ yɔkɪ ahusitɔnaa lotu si, pa ta tɔlɪ-ɪ ɪcɛtɛ nɔnɔɔ.

Iseyeli wulav Menahem tɔm

¹⁷ Yuta wulav Asaliya pɛnaya pɔɔlayafɛi nule nyɛŋka taa kɛ Kati pɔyalv Menahem pɛsa Iseyeli wulav kɛ Samalii kɛ pusi naanɔwa. ¹⁸ Mɔrɔgɔ ɪ lapa mpi pɛ ta maya Taca tɔ, halɔna ɪ sɔm. ɪ wɛ tam

ké laatu nti tə taa Nepati pəyalv Solopɔwam ka tusa Iseyeli nyəma təɔ.

¹⁹ Waatu nɔyɔlv Asilii wulav Puli sɔv Iseyeli tetu taa. Ilena Menahem ha-ɪ liyitee nyəɣətv ke tɔnənaa hiu na naanɔwa si, ílé í sənə-ɪ na í nyɔsɪ ɪ kawulaya ke teu. ²⁰ Lampuu ke ɪ tuwa Iseyeli nyəma ke fəlvɔv, na toŋtɔnaa tv liyitee nyəɣətv nule na naanɔwa naanɔwa, na pɔ́cɔ́ í hiki-yɛ. Pa tɛma Asilii wulav ke fəlvɔv, ke ɪsənə ílé ɪ caaki tɔ, ɪlena í kpe.

²¹ Pa keesa Menahem tɔm lentənaa ke Iseyeli awulaa takəlaya taa. ²² Waatu wei ɪ səpa tɔ, ɪ pəyalv Pekahiya lɛtəna ɪ lonte taa.

Iseyeli wulav Pekahiya tɔm

²³ Yuta wulav Asaliya kawulaya pənaya nule na naanɔwa nyəŋka taa, ké Menahem pəyalv Pekahiya pəsa Iseyeli wulav ke Samalii ke pusi naale. ²⁴ Ḿpɔ́ɣú ɪ lapa mpi pə ta maya Taca tɔ. ɪ we tam ké laatu nti tə taa Nepati pəyalv Solopɔwam tusa Iseyeli nyəma təɔ. ²⁵ Ilena apalv wei pa yaa si Lemaliya tɔ, ɪ pəyalv Peka wei í paasayana Pekahiya yoolaa tɔ, í kpaɣa Kalaati yoolaa ke nule na naanɔwa, na pá polo pa ku-ɪ kawulaya təyaya kutuluyv nakvli kv taa. Ilena Peka lɛɛki kawulaya.

²⁶ Pa keesa Pekahiya tɔm lentənaa ke Iseyeli awulaa takəlaya taa.

Iseyeli wulav Peka tɔm

²⁷ Yuta wulav Asaliya kawulaya pənaya nule na naanɔwa na naale nyəŋka taa, Lemaliya pəyalv Peka pəsa Iseyeli wulav ke Samalii ke pusi hiu. ²⁸ Ḿpɔ́ɣú ɪ lapa mpi pə ta maya Taca tɔ. ɪ we laatu nti tə taa Nepati pəyalv Solopɔwam ka tusa Iseyeli nyəma tɔ.

²⁹ Peka kawulaya waatu taa ké Asilii wulav Tekəla-Falasa leeka Yon na Apeeli-Peti-Maaka na Yanowa, na Keteesi na Hasoo, na í toyo Kalaati na Kalilee na Nefətali pə tetunaa təna, na í kpa pə yəlaa ke yomle.

³⁰ Mpyóy apalv wei pa yaa si Ua tə, i pəyalv Osee kula Peka təo na í kv-i, na í leeki kawulaya ke Yuta wulav Asaliya pəyalv Yotam kawulaya pənaɣa hiu nyəŋka taa.

³¹ Pa keesa Peka təm lentənaa təna ke Iseyeli awulaa takəlaya taa.

Yuta wulav Yotam təm
(*Kvtəəsvtv II 27:1-3,7-9*)

³² Iseyeli wulav Lemaliya pəyalv Peka kawulaya pənaɣa naale nyəŋka taa ké, Yuta wulav Asaliya pəyalv Yotam leeta i caa lonte. ³³ Uena í la pusi naanowa na naatoso ke Yosalem taa. Waatu un i lulbyv pusi we hiu na kakpası. I too kele Satəki pəelə Yelusa. ³⁴ Mpyóy Yotam lapa mpi pə ta maya Tacaa tə, isu i caa Asaliya. ³⁵ Pəyele i ta wakəli təkətələnaa. Yəlaa pukaya tam ké na pá laaki, na pá wəki tulaalvnaa.

Yotam ŋmana Iso təsele nənəyə səsaya.

³⁶ Pa keesa Yotam təm lentənaa ke Yuta awulaa takəlaya taa. ³⁷ I kawulaya waatu ke Tacaa yelaa, na Silii wulav Lesee na Iseyeli wulav Peka pá yoonə Yuta nyəma. ³⁸ Yotam səpa, ilena pá pimi-i pa təyaya pəlaav taa ké Tafiiti tə. Na i pəyalv Ahası leeti i lonte taa.

16

Yuta wulav Ahası təm
(*Kvtəəsvtv II 28:1-27*)

1 Iseyeli wulav Lemaliya pəyalv Peka kawulaya pənaya naanwa na naatosompəyalaya nyəhka taa ké, Yotam pəyalv Ahasi pəsa Yuta wulav. 2 Ilena í lá pusi naanwa na naatoso ke Yosalem. Waatu iní i wena pusi hiu. Ama i ta la mpi Tacaa səlaa tə, isu i ləhce Tafiiti. 3 I məlaa ké na í keena Iseyeli awulaa kulapəle isayale. Haləna í can na í laa i pəyalv ké tuxu ke teitei isu acaalətv nti tetu nyəma lakaya ləh na Tacaa təxəni-wə na pə fəe Iseyeli nyəma tə. 4 Na pá laaku təla na pá wəki pə tulaalvnaa ke təkətəlena, na pulasi nyəəh taa hətv tē.

5 Məpəyú waatu nəyəlv Silii wulav Lesəe, na Iseyeli wulav Peka pa polaa na pá yona Yuta wulav Ahasi, na pá nyala Yosalem icate. Ama pa ta pəsi-i. 6 Waatu kuləv iní i taa ké Silii wulav iní i təxəna Yuta nyəma ke Ila icate taa. Na í ha-teye Itəm nyəma, na pəle pá caya tənaya haləna saha.

7 Məpəyú Ahasi tilaa na í heeli Asilii wulav Tekəla-Falasaa si: Hai, kəə na í ya-m Silii na Iseyeli pa awulaa niñ taa. Mpi tə, ma wə ké isu nyá təmlə tv yaa nyá pəyaya. 8 Məpəyú i kuu Isə təsele na kawulaya təyaya krancooh taa ké wəla na liyitee nyəxətv, na í la Asilii wulav ke kvcəv. 9 Ntəna Asilii wulav la teitei, isu Ahasi sələma-i tə. I polaa na í yona Tamasi icate, na í ləeki-te, na í kpa tə yəlaa na í pona Kiii. Pə yela wulav Lesəe, Ilena í kó ílé.

10 Məpəyú Ahasi pola Tamasi ke Tekəla-Falasaa nav. Ntəna í ná kətaya təlate ke Tamasi tuxu kutuluyv taa, na í ləsi tə fotoo na tə wəstv ke teitei, na í pona Yosalem kətolv Wuliya. 11 Ilena Wuliya ηmá kətaya təlate kufate ke teitei isu Ahasi tilina-i tə, na í tē na pəcó wulav məli Yosalem. 12 Waatu wei wulav luna

Taması, ɪlena ı polo ı mayamaɣa na ¹³ ı la ciikuɣu na tɔɣɔnaɣa pə kɔtası na kɔtası nsi kəkə lusaa tɔ. Na ı liisi sulɔm, na ı ɲmusı pə caləm ke kɔtaɣa tɔlate tɔɔ. ¹⁴ Pə waalı kə wulav layasa Tacaɔ kɔtaɣa tɔlate nyəɣəlɣu kuɣeɣmɣu nyənte nte tu we kɔfate na Iso taseele pa heku taa kə nənɔɣɔ tɔ. ɪlena ı su-teɣe kɔfate ɲte tə waalı na ilim ntɔɣɔɲ tɔɔ. ¹⁵ ɪlena wulav tɔ kɔtulɔ Wuliya sı: Saɲa waalı, kɔtaɣa tɔlate kɔfate tɔɔ kə ɲ ká lakı tanaɲ na taanaɣa pə kɔtası nsi kəkə lusaa tɔ, na pə tɔɣɔnaɣa na pə sulɔm nyənsı, na ɲ ɲmusəyi pə caləm. Paa wulav kɔtası, paa samaa nyənsı. Ye pə kaasa nyəɣəlɣu kuɣeɣmɣu kɔtaɣa tɔlate kupənte tɔm ɪle, tɔleɣe maa pɛkəɣəna Iso luɣu nyəntɔ.

¹⁶ M'pɔɣɔ kɔtulɔ Wuliya lapa teitei ısu Ahası yɔɣɔtɔɣu tɔ. ¹⁷ ɪlena wulav heɲi Iso taseele lɔm kekeɲnaa nyəɣətu na pa lɔm cemsɛnaa. Na ı tisi lɔm nyampaani anaam wei ı ka we latəcɛnaa naanɔwa na naale lɛsəɲ tɔɔ tɔ na ı su atɛ. ¹⁸ M'pɔɣɔ wulav yɔka ı tɔcaɣale nte pa yaa sı, kuyaku kuhɛɛsɣu kumte tɔɣɔ Iso taseele taa, na ı təkı pə nənɔɣɔ ɲka ı suvəkəna tɔ sı, pə la Asilii ke teu.

¹⁹ Pa keɛsa Ahası tɔm lentənaa ke Yuta awulaa takəlaya taa. ²⁰ Waatu wei ı səpa, ɪlena pá pimi-ı pa tɔyaya pəlaav taa kə Tafiti tɛ. Na ı pəyalɔ Isekiyası lɛɛti ı lonte taa.

17

Iseyeli wulav Osee tɔm na Samalii lɛkɔɣu

¹ Yuta wulav Ahası kawulaya pənaɣa naanɔwa na naale nyəɲka taa kə, ɪla pəyalɔ Osee pəsa Iseyeli wulav ke Samalii taa. ɪlena ı tɔɣɔ pusı pəɣɔlayafɛi naanɔwa. ² M'pɔɣɔ ı lapa mpi pə ta maya Tacaɔ tɔ.

Ama ɪ nyəntu ta tala Iseyeli awulaa mpa pa laala-tə. ³ Waatu nəyɔlv Asilii wulav Saləmanasaa yoonə-ɪ na ɪ kpili-ɪ, na ɪ feləyɪ-ɪ lampuu ke paa pənaya ŋka. ⁴ Ama pə keesaa, ɪlena ɪ kvlɪ Asilii wulav tɔɔ, na ɪ kisi-ɪ lampuu feləyɔ. ɪlena ɪ tili Icipiti wulav kin ke Sayii si ɪlé ɪ sənə-ɪ. Pə kəma na Saləmanasaa cekəna mpu, ɪlena ɪ kpa Osee na ɪ tú saləka. ⁵ Pə waali ké ɪ na ɪ yoolaa pa wata Samalii, na pá tamɪ-ɪ kotaya ke pusi tooso. ⁶ Osee kawulaya pənaya pɔyɔlayafei naanɔwa nyəŋka taa ké Asilii wulav ləeka Samalii. Na ɪ pona Iseyeli nyəma ke ɪ tɛ, na ɪ su-weyɛ Hala na Kosəŋ pa həyɔləŋ taa ké Harɔɔ pɔyɔ nəyɔ, na Metii acalɛɛ taa.

Mpi pə wakəla Iseyeli kawulaya tə

⁷ Iseyeli nyəma pəntəna Iɔ Tacaa wei ɪ waasa-weyɛ Icipiti wulav nin taa, na ɪ ləsi-weyɛ ɪ tɛtu taa tɔyɔ, na pá laa tuŋ. ⁸ Pa mu piitimnaa mpa Tacaa tɔyɔnaa na pə fɛɛ-wɛ tɔ pa kulapələ, na yaasinaa asayaa mpa Iseyeli awulaa kpayaa tɔ. ⁹ Isu nti nti pa Iɔ kisaa tɔ tɔ yɔyɔtuɔyɔ. Hali pa ŋmá pa təkətələnaa ke paa timpiyi. Pə kpayav acalisi taa, na pa koloosi acalɛɛ səsəna taa tɔ. ¹⁰ Pa sika pɛɛ na tesikasɪ kulalaasɪ ke pulasɪ nyɔɔŋ taa hətu tɛɛ. ¹¹ Na pá laaki tuŋ ke teitei isu piitimnaa mpa Tacaa tɔyɔnaa na pə fɛɛ mpe tɔ. Isayatu ntəyi pá lapa, ɪlena pááná kpa Iɔ. ¹² Paa na ɪ ká kisina-weyɛ tuŋ laav tɔ pa ta nu tələ.

¹³ Pəyele Tacaa ka kpaala Iseyeli na Yuta nyəma na Iɔ kuyɔyɔtuɔ tɛləsələa waani waani nəəsɪ ke si: Pá yeke pa isayatu mpaəŋ na pá mu ɪ kvsəsɪtu na nti nti ɪ tu-weyɛ ɪ Təm taa tɔ. Ntəyi ɪ ka cɛla ɪ kuyɔyɔtuɔ tɛləsələa na pá heeli pa ləŋcɛnaa.

¹⁴ Paa na mpu Iseyeli nyəma kisa nti Iɔ kuyɔyɔtuɔ tɛləsələa heela-wɛ tɔyɔ nuw, na pá lá ləŋkpusəŋ ke

teitei, ɪsu pa lɔŋcɛnaa ka kisuyu pa ɪsɔ Tacaa ke naani tɔyɔ tɔ. ¹⁵ Pa lɔ ɪsɔ kiinj na nɔɔŋ ŋka ɪ na pa cɔsɔnaa paa pɛɛlaa tɔ, na kraalɔyɔ mpi ɪ ka kraala-we tɔ. ɪseɣeli nyɔma matɛna kraɪ nyɔma tuŋ, na pa maɣamaɣa pɔ pɛsɪ kraɪ nyɔma. Na pɔ tɔŋ piitimnaa mpa ɪsɔ ka kisina-we tɔ pa ɪkpaɛ. ¹⁶ Pa lapa awusa ke pa ɪsɔ Tacaa kiinj, na pɔ lɔ nawee naale ɪɛsɔŋ, na pɔ siki tesika kulalaɣa, na pɔ lunjiɪ ɪsɔtɔlɔŋasi, na tɔyɔ Paali. ¹⁷ Halɛna pɔ laa pa piya ke tuŋ, na pɔ laki topono tɛma, na pɔ ha pa tɔɣɪ mpi pɔ ta maɣa Tacaa tɔ pɔ taa, na pɔ kraasi ɪlɛ ɪ pɔana. ¹⁸ Pɔ tɔɔ kɛ Tacaa taa huuna ɪseɣeli yɔlaa. ɪ ta sɔɔli si ɪ tasa-weɣe nau ke ɪ ɪsentaa. ɪlena pɔ yele Yuta kpekɛle tike.

¹⁹ Ama Yuta nyɔma na kisa pa Caa ɪsɔ kiinj na pɔ kraɣa ɪseɣeli nyɔma yaasi. ²⁰ Pɔ tɔɔ kɛ ɪsɔ kɛnta ɪseɣeli nyɔma tɛna na ɪ lɔ, na ɪ tu-weɣe kolontunaa niŋ taa, na pɛle pɔ kuu-we na pɔ hatɛlɛna-ɪ.

²¹ Waatu wei Tacaa ka faɣa Yuta nyɔma na ɪseɣeli nyɔma tɔ Solopɔwam ke pa kraɣa ɪseɣeli nyɔma wulau. ɪlena Solopɔwam kisi Tacaa, na ɪ tusi-weɣe ɪsɔɣatɔ sɔsɔntɔ taa. ²² Pɔ kraɣau waatu ɪni tɔɔŋ pa suv Solopɔwam ɪsɔɣatɔ ke kɛnau. ²³ Pɔ tɔɔ kɛ Tacaa ta sɔɔli si ɪ tasa-weɣe nau. ɪlena ɪ yele na Asilii nyɔma kuu-we na pɔ we tɛna. ɪlena pɔ la teitei ɪsu ɪsɔ kyɔɣɔtɔtu tɛlɛsɛlaa ka yɔɣɔtɔyɔ tɔ.

Samalii ɔaɣalaa tɛm

²⁴ Mɔpɔyɔ Asilii wulau kɔna Papiloni, na Kuta, na Afa, na Hamati, na Sefafayim pɔ yɔlaa, na ɪ su-weɣe ɪseɣeli nyɔma lonte ke Samalii, na pɛle pɔ ɔaɣa. ²⁵ Waatu wei yɔlaa mɛ pa suv tɛna tɔ, paa sɛɛki Tacaa. ɪlena Tacaa pona tɔɣɔlasi na si kɔ pa taa yɔlaa paɣale. ²⁶ Mɔpɔyɔ pa heela Asilii wulau si: Yɔlaa mpa

n pona Samalii tɔ, pa ta nyi tetv nti tɔ Iso ke seev. Uena Iso pona tɔɣelasɪ na sɪ ku-we. ²⁷ Ntena wulav si: I mɔhna Iseyeli kɔtɔlaa taa nɔɣɔlvɔv Samalii, na í hólí yɔlaa mpeɣe Iso seev. ²⁸ Kena Samalii kɔtvlv nɔɣɔlv í mɔh Peteeɪ, na í seɣesi tɔna yɔlaa ke Tacaa seev.

²⁹ Ḿpógý Samalii taa caɣalaa mpe, paa wei i lupa i te tvɔv, na pá su acalɛe wena a taa paa caɣaa tɔ a tɔkɔtɔlenaa mpa Iseyeli nyóma ká hmawa tɔ pa taa. ³⁰ Papiloni nyóma ná Saaka pa tvɔv Sukɔti-Penoti leevɔv, na Kuta nyóma ke peɛ pa nyɔhkv Neeakaɪ, na Hamati nyóma ke pa nyɔhkv Asima. ³¹ Afa nyóma ke pa nyɔhkv Nipasɪ na Taataki. Halɔna Sefafayim nyóma náa laa pa piya ke pa tvɔv Atɔlameɛki, na Anameɛki. ³² Pɔyeɛ Tacaa seɛlaa nté. Uena pá kra pa taa leɛlaa ke pa tvɔv kɔtɔlaa na pá paasɔɣɔna pa kɔtasɪ. ³³ Kulvmaa mpeɣeɛ Iso seɛlaa. Pɔyeɛ paa wei i tɔhna i te tvɔv ke laav.

³⁴ Halɔna saha isɔntɔ, laatu ntɔɣi peɛ pa tɔkaa, paa seɛki Tacaa. Pɔyeɛ paa tɔhɔɣi i kiɪh, yaa i kusɔsutv nti nti i ká tɔwa Yakɔrv wei i cuɣusaa si Iseyeli tɔ, i lvlvɔv nyóma tɔ. ³⁵ Paa na mpv tɔ, Tacaa na Yakɔrv lvlvɔv nyóma pa peɛla nɔɣɔ ké. Na í su-weɣe kiɪh si pá taa laa tvɔv. Pɔyeɛ pa taa lvɔv i tɛ. Pá taa lapɪ-i tɔmle natɔh. ³⁶ Tacaa ma wei ma læsa-meɣe Icipiti taa, na ma tɔh sɔsɔh tɔ, ma tike ke í ká seɛ na í laki kɔtasɪ. ³⁷⁻³⁸ Paa ifemle nteɣe í ká tɔkɔɣi ma kusɔsutv, na ma kvttvttv, na ma kiɪh wei ma hmɔaa-me tɔ. I taa sɔv nɔɣɔ hka má na me tɔ peɛlaa tɔ. Na pá tu kɔlɔna tvɔv laav tɔm. ³⁹ Mɔ Iso Tacaa má ma tike ke í ká seɛ. Mpi tɔ, ma tike ma pɔsɔɣɔna na má waasi-meɣe mɔ kolontunaa niɪh taa.

⁴⁰ Ama yɔlaa mpe pá kisa nuv, na pá laki isv too

paal lakaya to. ⁴¹ M'p'og'og' pa kpekaya Iso na tui laav, na pa piya t'ena na'aa we pa taa ke hal'ena sa'ja.

18

Yuta wulav Isekiyası t'om

(Kvt'asvtv II 29:1-2; 31:1)

¹ Iseyeli wulav Ila p'yalv Osee kawulaya p'naaya tooso ny'eka taa ke, Ahası p'yalv Isekiyası p'sa Yuta wulav. ² I'ena i t'og'og' pusi p'og'og'afei hiu na naan'owa ke Yosalem taa. Waatv inı i pusi ka we hiu na kakpası. I too ke'le Sakalı p'el'v Api. ³ M'p'og'og' Isekiyası lapa mpi p'e maya Taca t'og'og' teitei, isı i l'og'ce Tafiiti. ⁴ I'ena i wak'eli t'ek'et'el'ena, na i y'oki p'ee kusikee, na i seti tesikası kulalaası. Na i y'oki ny'og'el'v'v'v' kus'emm'v'v'v' t'om wei Moisi ka lupa to. Mpi to, hal'ena waatv inı, Iseyeli ny'oma laakaya t'om in'og'i, na p'a yaaki-i sı: Nehuk'etaa. ⁵ M'p'og'og' Isekiyası lapa Iseyeli Iso Taca ke naani, na p'e kelı isı Yuta awulaa mpa paa laala-i na mpa pa t'og'og' i waalı to. ⁶ I tams'ona Taca ke m'p'og'og', i ta helı. Na i t'og'og' kiin wei Iso ka t'owa Moisi to. ⁷ Iso ka we i waalı ke, na i waaki i kulap'om t'ena taa. I kola Asilii ny'oma t'oo, na i fiti pa ni'og' taa. ⁸ P'ele p'e paasi, na i t'og'og'ni Filiisi ny'oma, na i tana-weye Kasa tetv taa, na i l'eki pa koloosi acal'ee na pa t'efen'lena.

Samalii icate l'ek'v'v'v' t'om

⁹ Yuta wulav Isekiyası kawulaya p'naaya liyiti ny'eka, na Iseyeli wulav Osee kawulaya p'naaya naatosomp'og'og' ny'eka taa ke, Asilii wulav Sal'amanasaa k'oma, na i nyala Samalii icate. ¹⁰ Pusi tooso sikaa, i'ena i l'eki icate n'te. Isekiyası kawulaya p'naaya naatoso ny'eka taa ke'le. P'eyele Osee kawulaya p'naaya p'og'og'afei naan'owa taa ke'le.

11 Ulena Asilii wulav pona Iseyeli nyéma ke ɪ te, na í su-weyɛ Hala, na Kosan hɔɔlɔn taa ké pɔɔɔ Harɔɔ nɔɔɔ, na Metii acalɛɛ taa. 12 Iseyeli nyéma me í kisa nti mɔ Iɔ Tacaa má ma tu-me tɔ, na í wakɔli ma na-me ta nɔɔɔ pɛɛɛɔ, na í kisi kiin wei maa cɛla Moisi ke tɔkɔɔ tɔ. Pɔ tɔɔ ké ma yɛlaa na pɔ tɔna isɛntɔ pɔ mayana-me.

Asilii nyéma watvɔv ke Yosalem

(Isayii 36:1; Kvtɔɔsvtɔ II 32:1)

13 Isekiyasɪ kawulaya pɔnaya naanɔwa na liyiti nyɛnka taa ké Asilii wulav Senakelipi kɔma, na í yoonɔ Yuta koloosi acalɛɛ tɔna, na í lɛɛkɪ-yɛ.

14 Ntɛna Isekiyasɪ tiili na pá heeli Asilii wulav ke Lakisi sɪ: Ma tɔm sɔpɔna-n, taa yoonɔ-m, ye n caa maa fɛɛɛ-n.

Ulena Asilii wulav sɪ Isekiyasɪ í fɛɛɛɪ liyitee nyɛɔtɔ kiloonaa iyisi pɔɔɔɔɔɔɔɔɔ naanɔwa (9000) na wula kiloonaa ke nasɛnaasa na nuunɔwa (900).

15 Mɔpɔɔɔ Isekiyasɪ kuu Iɔ tɔsɛɛɛ na kawulaya tɔyaya kpancoon tɔna. 16 Halɔna í kɔɔli wolanaa mpa paa lapɔna Iɔ tɔsɛɛɛ nɔnɔɔsɪ ke caɔnɔm tɔ, na í cɛla pɔ tɔnaya Asilii wulav.

Asilii yoolaa nyvɔv tv faaci

(Isayii 36:2-22; Kvtɔɔsvtɔ II 32:9-16)

17 Mɔpɔɔɔ Asilii wulav kɔsa Lakisi ke yoolaa nyvɔv nyéma sɔsɔ, na yoou wontu paasɛnɔ, na yoolaa paasɛnɔ, na yoolaa kɔkɔɔɛ sɔsɔɔɛ na í tili-weyɛ Yuta wulav Isekiyasɪ kin ke Yosalem. Pa talaa, ulɛna pá sɔn lule lɔɔɔ isɔtaɔ nyɛnkɔ kin ke cɔtɔlaa taale hapɔɛ tɔɔ, 18 na pá pɔɔsɪ sɪ: Tɔ caa tɔ ná wulav. Ulena kawulaya tɔyaya nyvɔv tv Hilikiya pɔyalɔ Uiyakim, lu pa sɔnɔvɔ, na ɪ waali ké takɔlasɪ nɔmaɔɔ Sɛpɔna,

na wulav tɔm yɔɔɔtɔlv Asafi pɔyalv Yowa. ¹⁹ M'p'ɔy'ɔy' Asilii yoolaa nyɔɔv tɔ tɔma si: I heeli Isekiyasɩ si Asilii wulav sɔsɔ pɔɔsɔyɩ-i si: Pepeye n lakɩ na ń taaki? ²⁰ Aweye ń taaki na ń kɔlvɔyɩ ma tɔɔ? N ta nyɩ si kokoole u tɔlvɔyɩ tɔnɔyɔ? ²¹ Icipiti wulav ke ń tɛɛlvɔyɩ yaa? Ƴɛ i wɛ kɛ ɩsu kpatɛ yaakɔyɔ, na paa wei i kpawa pɔ hɛɛ-i tɔ.

²² Paa pu la ɩsɔna, n ká cɔ-m kɛ si mə ɩsɔ Tacaɔ ke n lakɩ na ń taaki. Pɔyele Isekiyasɩ kolum nyá n wakɔlɔna tɔkɔtɔlɔnaa, na tɔlaalɔnaa, na ń heeli Yuta yɔlaa si Yosalem kɔtaya tɔlatɛ tɔɔ tike ke pá sɛɛ-i.

²³ Pɔ tɔɔ tɔ, nyá na ma caa Asilii wulav i si nɔɔsi. Ye n ká hiki kpaɔanɔɔɔ caɔalaa, ɩɛ ma ha-ɩ kpaɔanɔɔɔ iyisi naale (2000). ²⁴ Icipiti nyɔma ke n tɛɛlvɔyɩ si pɛɛ paa ha-ɩ kpaɔanɔɔɔ na kɛkɛnaa. Pɔyele n kaa pɔsi ma caa yoolaa nyɔɔv nyɔma taa sɔkpelu maɔamaya. ²⁵ Pɔɛ pɔ paasi Asilii wulav ta kɔnta cɔnɛ, na i yooɔna tɛtɔ tɔnɛ na i wakɔlɩ-tɩ na pɔ tá kɛ Tacaɔ luyɔ nyɔntɔ. Halɩ ɩsɔ maɔamaya tɩ hana-i pɔ mpaav.

²⁶ M'p'ɔy'ɔy' Iliyakim, na Sepɔna, na Yowa pa cɛpa Asilii yoolaa paasɔnlɔ nɔɔɔ tɔɔ si: Taa yɔɔtɔna-tuyɔ Hepɔla tɔm. Yɔɔtɔna-tuyɔ Alaamee tɔm, na ɩcɔtɛ kolɔɩa tɔɔ yɔlaa i taa nu.

²⁷ Ntɛna yoolaa paasɔnlɔ pɔɔsi si: N nyɔmá si mə na mə wulav Isekiyasɩ mə tike mə tɔɔ kɛ ma caa yɔɔtɔyɩ tɔm tɔnɛ? Ama na mpa pa wɛ kolɔɩa tɔɔ, na mə na-wɛ i ká tɛ na i tɔɔɔ mə pɔntɔ, na i nyɔɔ mə hɔm tɔɔɔ.

²⁸ Ƴɛna yoolaa paasɔnlɔ náá kpɔtɔna yɔlaa na i yɔɔtɔna Hepɔla tɔm taa si: I ke ɩkpaɩɩ na i nu yoo. Asilii wulav sɔsɔ yɔɔtɔta si: ²⁹ I taa yele na Isekiyasɩ tɔsi-me yoo. I kaa pɔsi na i lɔsi-meɛ ma niɩ taa.

³⁰ Tacaa ke í teeləyi si i ká la na má taa pəsi mə ıcate, ıle mu taa nu. ³¹ İ taa nuna İsekiyası yoo. Ama í nu Asilii wulav nyəntv, na í peti-i mə ti. İle paa wei i ká təyɔ i leseŋ na i fikiŋaa tawa. Na í nyɔɔ i ləkə ləm. ³² Halı i ká te na í kəɔ na í kpaɣa-me, na í pona-meɣe mə tetv kɔpantv tənə tə nəyəsəle taa. Tənaya təyənaya na sɔlvm na nim na tuŋ pə we səsəm. İle í kaa si cənɣe yem. Mpυ tɔ, í taa nuna İsekiyası ke timpı i tənɣv si Tacaa ká waası-me tɔ, i tvsəyi-meɣe. ³³ İcate natəli tə tɣv ta pəsi na kú waası kv yəlaa ke i niŋ taa. ³⁴ Hamatı, na Aapa, na Sefafayim, na Hena, na Afa pa tuŋ waasa-weɣe we? Awe pəsaa na í taŋ-tɣv Samalii təleəkəle? ³⁵ Tuŋ ıni i tənə i taa nakvli kv ta kpa i niŋ ke kv tetv tɔɔ. İle ısənaya Tacaa ká pəsi na í taŋı-i si í taa leeki Yosalem?

³⁶ Pa tənə mpa paa we tənə tɔ pa taa nəyɔlv ta cɔ paa fəŋ. İsu wulav İsekiyası ka heeluyv-we tɔ. ³⁷ Mpyúyú İliyakim, na Sepəna, na Yowa pa cəla pa wontu na laŋwakəlle. İlena pá polo wulav kiŋ na pá keesi-i pə tənə mpi Asilii yoolaa paasənlv yəyətəa tɔ.

19

Wulav tila İso kvyəyətvtv teləsvlv kiŋ (İsayii 37:1-7)

¹ Mpyúyú waatv wei İsekiyası nu təm nti, ılena í cəli i wontu tətɔ na laŋwakəlle. Na í suu ləyaya nyəntv, ısu fələtənəa taka, na í polo İso təsele taa. ² Tənaya i kvsə İliyakim, na Sepəna, na kətəlaa taa səsaa si pá polo Amətı pəyalv İso kvyəyətvtv teləsvlv İsayii te, na pa ləyaya wontu ke mpυ. ³ Na pá heeli-i si: Wulav İsekiyası kvsəna-tv si tɔ kəɔ si, saŋa pə həma ıni i ŋkpaŋɣv, na ta laŋa wakəli tətəyətəyɔ. Tə wee ke ısu

luluyv takuyv alaa si pa luli, ile toma fei si pa luluna pa piya tɔ. ⁴ Asilii wulav kusəna nteye i yoolaa paasənlv si í kɔɔ na í tuv Isə weesuyu tv. Hai, ye Tacaa, nyá Isə ká nu i kutuyv ŋku, na í hɔ i ŋkraŋuyv. Nyaa sələmi-i i yəlaa mpa pa kaasaa tɔ pa tɔɔ.

⁵ Waatv wei Isekiyası tillaa heela Isayii ke mpv, ⁶ ilena Isayii cə-we si: I polo na í heeli mə caa si, Tacaa yəyɔtaa si nyá lanle i taa ŋmaana kutuyv ŋku Asilii wulav waali nyəma tuv-m tɔ. ⁷ Maa yele na pá yaa-i na tɔm natəli, na í kpe. Ilena nəyɔlv kv-i.

Senakelipi nyaasuyv lempe

(Isayii 37:8-13; Kutəəsvtv II 32:17)

⁸ Mpyúyú Asilii yoolaa paasənlv nuwa si i caa kula Lakisi na í polo í nyala Lipina. Ilena í polo i kin ke təna. ⁹ Tənaɣa pa heela Asilii wulav si Itiyopii wulav Tilaka pola-i yoonav. Ntəna Asilii wulav tilina Isekiyası ke ləetəli si pá pəəsi-i si: ¹⁰ N taaki Isə si i ká kayati-m Yosalem tələekəle yaa? N ká tsvi nyá ti yoo. ¹¹ Anı n nuwa teu ke isəna ma kpiisa tetunaa tɔ. Ilena n hɔvki si n ká tɔli-ti? ¹² Awulaa mpa pa kaasam tɔ, waatv wei pele pa kukaya Kosan, na Halan, na Lesəfi, na Iteni nyəma icate səsəle Telasaa tɔ, mpe unı pa tuŋ ta pəsi na í kenti pa acaləe. ¹³ Təəsi mpi pə mayana Hamati, na Aapatı, na Layii, na Sefafayim, na Hena, na Afa awulaa tɔ.

Isekiyası Isə sələmvuyv

(Isayii 37:14-20)

¹⁴ Waatv wei Isekiyası tɔma Asilii wulav ləetəli inəyi kaluyv, ilena í pona-i Isə təsəele taa, na í hɔli-i Tacaa. ¹⁵ Ilena í sələmi Isə si: Hai, Iseyeli Isə Tacaa, wei nyá n caya isətaa tanlaa ke kpayaŋv tɔ, nyá tike nté Isə ké antulinya təna taa. Nyá lapəna isətaa na

ate. ¹⁶ Hai, Tacaa, ke ηkpaηη na η nu na η paasəna kutoyu ηku Senakelipi tillaa tuw weesuyu tu nyá tə. ¹⁷ Tampana Asilii awulaa kowa piitim lempri, na pá kpiisi pa tetu təna, ¹⁸ na pá wə pa tuη ke kəkə. Mpi tə, taası yaa pεε ke yəlaa ka saaka kusaaku pə taγa Iso nyá. ¹⁹ Ue hai, Tacaa, ta Iso waasi-tuyu Senakelipi niη taa. Uena antulinya awulaa təna nyi si nyá tike nté Iso.

*Isayii teləsəyi wulav ke Tacaa təm
(Isayii 37:21-35)*

²⁰ Mpyóy Isayii polaa na í teləsi Isekiyası si: Iseyeli Iso Tacaa si, ma nuwa sələmyu ηku n sələma-m Asilii wulav Senakelipi təm taa tə. ²¹ Ue tu ηkpaηη na η nu:

Yosalem icate kpeena-η ké,
na tó paakəna-η.

²² Halı Iseyeli Iso Nanηtu mayale
n kpesinaa, na n tuw
na n toosi ise na?

²³ N tila tillaa
na pá tuw Tacaa má.

Halı n tə si nyá yoou keekənaa
tuutuuma tə ké n kpawa Lipaη pyu,
na η seti Lipaη tuη səsəη kupaη.

Aaiyee si, n ká kra comcom nəγə taa
ke hətyu kupaηku taa.

²⁴ Nyá si n hula ləkə, pécó n nyəə lelāə ləm.
Nyá yoolaa ká felı Icipiti tetu təə ké
nəəhεε na pa pusi nyəə.

²⁵ Senakelipi, n ta nyi taa si
má lapəna yaasinaa pane na má su too ləη.
Uena má təηəyi na má laki nəəəə.
Má tənə-η si η la na koloosi acalεε pəsi ncaa.

26 Səḡəntu pu a taa yəlaa,
 na pá pəsi isu ŋkpalətītilee nyəma.
 Pa nəḡəsəna ké isu tawa nyutu,
 isu tətēka taa nyutu kuləkələkətu.
 Yaa kutuluŋ təə nyutu nti tə wələyi
 na tó ta tēnta nyəu tə.

27 Ue ma nyəma-ŋ ké təyelele.
 Ye n caḡaa, yaa n luki, yaa n suuki, ma nyəma.
 Ye n mu-m na pááná ma nyəmaḡa.

28 N tu mu-m na pááná ntə,
 na í laki-m na kalampaaŋi.
 Pə təə ké maa ŋmakəli-ŋ isu
 pa təkuyə wontuyu muna tee ké
 kukuule, yaa kraḡanəkpaŋi tə.
 Mpaav ŋku n tēŋaa na n kəə təḡə
 maa kpeenana-ŋ.

29 Isekiyasi, maa heeli nyəḡa mpi maa la tə.
 Təḡənaḡa pee alēela ke í ká təḡə pəntə na pənte. Ama
 pənaḡa tooso nyəŋka taa ké í ká pəsi na í tuu təḡənaḡa
 na í kú-ké. Na í hala mə lēsēŋnaa, na í kooli-we. 30 Pu
 kaasi mpa na pa ise ke Yuta taa tə, pēle paa wee ké
 isu təḡə kaŋuyə ku lila ke tətə taa na kó lələyi teu tə.
 31 Pəpətu fei lelen, pu kaasi Yosalem taa ké ise nyəma.

Mpóyó Isayii tasaa si: Isəna Tacaá ká lana i səluyə
 səsəŋku təḡəle. 32 Tacaá si, Asilii wulav kaa pəsi na
 í lo hapəle, na í səŋ tə təə na í kenti i kpaluyə, na í
 tó nyəma ke ɪcate taa, na í suv tə taa. 33 Tacaá má, ma
 yəḡətəḡəna si ye i tēŋa mpaav ŋku na i kəə cəne, ŋkuyə
 i ka tēŋ na í kpe, i kaa suv cəne. 34 Maa kenti Yosalem
 təə, na má waasi-i ma təmlə tu Tafiiti təə, na pə kusi
 ma nyəyə.

*Asilii yoolaa sewa, Senakelipi sām
(Isayii 37:36-38; Kvtəəsvtv II 32:21-22)*

³⁵ Ahoo yuwa, ɪɛna ɪsə taa tillu tii Asilii yoolaa təsikile, na ɪ kú yoolaa iyisi nunəwa na nunaasa na kakpası (185000). Tev fema, ɪɛna ɪse nyəma mayana sətta selətta. ³⁶ Ḿpóyú Senakelipi kpesa təsikile, na ɪ polo ɪcate səsəle Ninifi taa, na ɪ caya təna. ³⁷ ɪɛna kuyaku nakuli, ɪ sɔv ɪ tɔyɔ Nisələki kutuluɔyɔ taa ke laatu, na ɪ pəyalaa taa naale, Atələmeleki na Saləse pa ku-ɪ. ɪɛna pá se na pa polo Alalaa tetv taa. ɪɛna ɪ piya taa ɪɛnka Asahatəŋ ɪɛti ɪ lonte.

20

*Isekiyası wɔsası na ɪ waav
(Isayii 38:1-8; Kvtəəsvtv II 32:24)*

¹ Ḿpóyú kvətəŋ səsəv nakuli kv kpa Isekiyası ke waatu nəyəlv. ɪɛna ɪsə kuyəyətətv teləsvlv Isayii polo ɪ wiiluyɔ na ɪ heeli-ɪ si: Tacaə yəyətta si, n kaa kul. ɪɛ tayani nyá ti.

² Ntəna Isekiyası keesı ɪse na koləŋa təə na ɪ sələmi ɪsə si: ³ Hai, Tacaə, təsı si ma təma nyá ɪsentaa ké na lotu kuləmtv. Na má lakı tam ké mpi pə wε-ŋ teu tə.

ɪɛna Isekiyası tvh nəyə na ɪ wii təkpo. ⁴ Isayii kula wulav kin ɪsu ɪ ká lu taya təə, ɪɛna Tacaə təmi-ɪ si: ⁵ Məli ma yəlaə wulav Isekiyası kin na ń heeli-ɪ si: Nyá cəsə Tafiiti ɪsə Tacaə má ma nuwa nyá kusələmtv, na má ná nyá ɪsələm. Pə təə tə, celenkufe maa waa-ŋ, na halı ń tasa ɪsə təsəle taa ké pote.

⁶ Maa səsı-ŋ pusi naanəwa na kakpası, na má fiti nyá na Yosalem nyəma ke Asilii nyəma nin taa. Na má kenti ɪcate tənəyε ma təmlε tv Tafiiti təə, na pə kusı ma nyəyɔ.

⁷ M̀p̀ỳỳ Isayii naŋa fiki pee, na í taa wulav timpi wuki-ı tɔ na p̀ waa-ı.

⁸ Ntɛna wulav p̀ɔsı İsɔ kuyɔɔtɔtɔ tɛlɛsulɔ sı: Pepeye Tacaa ká huli-m, na má nyɛna sı celenkufe pu waa-m, na má polo İsɔ tɛsɛɛ taa?

⁹ Isayii sı: Tacaa ká la pulɔ, na í hulɛna-ŋ sı, ı ká la nti ı suwa tɔ. İle n caa sı isotom waaci í polo tɛkpale isɛntaa, yaa p̀ məli waali? ¹⁰ M̀p̀ỳỳ İsekiyası sı: İstom pote kɛ isɛntaa fɛi katɛ. Ma caa kɛ sı p̀ məli waali.

¹¹ Ntɛna Isayii sɛləmı Tacaa na í məlɛna isotom na waali waali kɛ tɛkpale kumlee naanɔwa.

*Papiloni wulav tillaa kɛntɛ kɛ İsekiyası tɛ
(Isayii 39)*

¹² M̀p̀ỳỳ Papiloni wulav Melotaki-Palataŋ nuwa İsekiyası wɔsası. İlena í tilina ı waali nyɛma kɛ kucɔɔɔ na lɛɛtɛli sı pá pona-ı. ¹³ Na İsekiyası muwe na í cɔɔna-weye kutulun wei ı taa pa sukı won-tunaa kɔpantɔ tɔ. İsu liyitee nyɛɔtɔ, na wula, na tulaalɔnaa, na sɔɔsɔŋ nimnaa tɔ. Na í hólı-weye ı yoou wontu tɛsule, na pə tɛna mpi pə we tɛna tɔ. İ ta ŋmɛsı-weye pulɔ. Paa ı kawulaya tɛna, yaa ı tɛyaya taa.

¹⁴ Pə waali kɛ İsɔ kuyɔɔtɔtɔ tɛlɛsulɔ Isayii polaa na í p̀ɔsı İsekiyası sı: Leye yɛlaa mpe pa lunaa? Na weye pa caaki? İsekiyası sı: Pa luna hatoo Papiloni kɛ. ¹⁵ Isayii sı: Pepeye pa nawa nyá kawulaya tɛyaya taa? İsekiyası sı: Ma hula-weye pə tɛnaya. Ma ta ŋmɛsı-weye ma kpancoou.

¹⁶ Ntɛna Isayii sı: Tacaa yɔɔtɔta sı: ¹⁷ Pə tɛna mpi awulaa mpa pa laala-ŋ tɔ, pa kaasaa na ń mayana

tə, kuyaku nakoli Papiloni nyéma ká kəə na pá kuu-wi. Pə kaa kaası-η pulu. ¹⁸ Halı paa kra nyá luluyu nyéma narəli, na pá la-weyə yəlaa kataasi, na pá tu-weyə Papiloni wulaw kawulaya təyaya təmlə taa.

¹⁹ Ḿpóyó Isekiyası cəwa sı: Ma sama.

Uena Isekiyası tasa sı: Isə í tu nyəntı na í kenti tá təə, na tə cayana həesuyv, haləna ma səm te.

²⁰ Pa keesa Isekiyası təm lentı ke Yuta awulaa takəlaya taa. Paa ı apalvtv təm, na isəna ı lapa lule, na í huli ləəv na í kəna Yosalem ıcate taa ké ləm tə.

²¹ Waatv wei ı səpa, uena ı pəyalv Manasee ləeti ı lonte taa.

21

Yuta wulav Manasee təm (Kvtəəsvtv II 33:1-10,18-20)

¹ Manasee luluyv pusı naanvwa na naale nyəŋka taa ké ı pəsa Yuta wulav. Uena í lá pusı nule na naanvwa na kakpası ke Yosalem. Pa yaakaya ı too sı Hefisi-Pa. ² Ḿpóyó Manasee lapa mpi pə ta maya Tacaə tə. ı keena piitimnaə mpa Tacaə təyənəə na pə fəe-wə tə, pa lakası isayası. ³ Halı í tayanı ηmav ke təkətələnaə mpa ı caə Isekiyası náá yəkəə tə. ı ηmá tuyv Paalı təlaələnaə, na í saakı tesika kulaləaya, ısu İseyeli wulav Akarı lapv tə, na í lunjiyi isətulvŋası.

⁴ Na í ηmá təlaələnaə ləmpa ke Yosalem Isə təsəele nte Tacaə ka təma sı ıni ı ká caya tə tə taa. ⁵ Na í siki isətulvŋası təlaələnaə ke Isə təsəele taası naale təə.

⁶ Haləna í laə ı pəyalv ke tuyv, na í lá topotopo təma anı a təna, na í svsi kəyənəməŋ. Mpi pə ta maya Tacaə təyə ı lakaya tam. Uena pə kra ıleye pááná.

⁷ Na í saakı tuyv alvnyəŋkv Asela ləesuyv na í su Isə təsəele taa. Pəyele Tacaə ka təma Tafiiti na ı pəyalv

Saloməŋ ke heeluyɔ si: Yosalem ɪcate nte ma ləsa Iseyeli kpeka naanɔwa na naale taa tɔ tɔ Iso təsɛɛle taa ké maa caya tam ke ma yəlaa hekɔ. ⁸ Ye Iseyeli yəlaa təkəyi ma kɔsəsutu, na ma kiinj wei ma təmle tu Moisi cɛla-wɛ tɔ, ma kaa yele na pá tɔɔŋi-wɛɛ tetu nti ma ha pa cəsɔnaa tɔ tɔ taa. ⁹ Ama Yuta nyəma kisa Tacaa ke nunav. Halɪ Manasee ná yelaa ké na pa isayatu kəli, isu piitimnaa mpa Tacaa kpiisaa na pá fɛɛ mɛ tɔ.

¹⁰ Ḿpúyú Tacaa heela ɪ kɔyɔɔtutu teləsəlaa si pá heeli Manasee si: ¹¹ N lapa acaalətu. N tɔma isayatu taa na pá kəli ləŋ Amolii nyəma. Haləna ń tusi Yuta nyəma ke tunj laav taa. ¹² Pə tɔə ké maya Tacaa Iseyeli Iso, maa kəna alaamali nəɔɔlɔyɔ Yosalem na Yuta nyəma. Paa wei í nu-ti pu sɔsi-ɪ watu. ¹³ Maa hɔ Yosalem nyəma ŋkraŋyɔ, isu ma lapu Samalii na Akari lɔlɔyɔ nyəma tɔ. Maa kpiisi ɪcate yəlaa, isu pa nyaalɔyɔ nyanaya təcɛɛɛɛ na pá pá tɔ. ¹⁴ Maa lɔ yəlaa mpa pə kaasaa tɔ. Maa tu-wɛɛɛ kolontunaa ninj taa, na pɛle pá kuu pa na pa wontu. ¹⁵ Ḿpúyú maa la. Mpi tɔ, hatoo kuyanɔku mə cəsɔnaa lu Icipiti tɔ, haləna saŋa, pa ta yele mpi pə fɛi teu tɔɔɔ lapu, na ma pááná kpaasɔyɔ.

¹⁶ Ḿpúyú Manasee lapa mpi pə ta maya Tacaa tɔ, na í tusi Yuta nyəma ke laatu taa, na ma yəlaa kɔpama tuutuuma tɔtɔɔ ɪcate təna taa.

¹⁷ Pa kɛɛsa Manasee tɔm lentɪ ke Yuta awulaa takəlasɪ taa. Paa ɪ kulapəm na ɪ tunj laav tɔm. ¹⁸ Waatu wei Manasee səpa, ɪlena pá pimi-ɪ kawulaya tɔyaya haləm mpi pa yaa si Wusa haləm tɔ pə taa, na ɪ pəyalɔ Amonj lɛɛti ɪ lonte.

*Yuta wulav Amon tɔm**(Kvtɔɔsvtv II 33:21-25)*

¹⁹ Amon lɔlvɔv pusi hiu na naale nyɛŋka taa kɛ ɪ pɛsa Yuta wulav. Uena ɪ tɔɔv pusi naaleye Yosalem. I too kele Yopa tv Halu pɛelɔ Mesuleme. ²⁰ M'pɔyɔ ɪ lapa mpi pɛ ta maya Taca tɔ, ɪsu ɪ caa Manasee. ²¹ I keena-ɪ teitei kɛ, na ɪ laaki tun ɪsu ɪlɛ ɪ ka larv tɔ. ²² Amon lɔwa ɪ cɔsɔnaa Isɔ Taca maya, ɪ ta tɔ ɪsu ma caaki tɔ.

²³ M'pɔyɔ kɔyakv nakvli Amon waali nyɛma kɔla ɪ tɔɔ, na pɔ kv-ɪ ɪ kawulaya tɔyaya taa. ²⁴ Ama Yuta nyɛma nɔ kɔ mpa pa kv-ɪ tɔ. Uena pɔ kra ɪ pɔyalv Sosiyasi ke wulav.

²⁵ Pa keesa Amon tɔm lentɪ ke Yuta awulaa takɔlaya taa. ²⁶ M'pɔyɔ pa pima-ɪ ɪ pɔlaav taa kɛ Wusa halɔm taa. Na ɪ pɔyalv Sosiyasi lɛeti ɪ lonte taa.

22*Yuta wulav Sosiyasi tɔm**(Kvtɔɔsvtv II 34:1-2)*

¹ Sosiyasi lɔlvɔv pusi pɔlefɛi naanɔwa nyɛŋka taa kɛ ɪ pɛsa Yuta wulav ke Yosalem taa kɛ pusi hiu na naanɔwa na kɔlvɔmaya. I too kele Posika tv Ataya pɛelɔ Yetita. ² M'pɔyɔ Sosiyasi lapa mpi pɛ maya Taca tɔ. I tɔma teitei kɛ ɪsu ɪ lɔŋce Tafiiti, ɪ ta lu ɪ ikpate taa.

*Kɔtvlv sɔsɔ hii kiiu takɔlaya**(Kvtɔɔsvtv II 34:8-18)*

³ M'pɔyɔ kɔyakv nakvli Sosiyasi kusa takɔlasɪ ŋmaalv Asaliya pɔyalv Safaŋ, Mesulam saali kele sɪ: Polo Isɔ tɔsɛelɛ, ⁴ na n heeli kɔtvlv sɔsɔ Hilikiya sɪ kala Isɔ tɔsɛelɛ liyitee wena kɔtɔlaa nɔnɔɔv tanlaa

kpeyelaa tɔ. ⁵⁻⁶ Na ń cela-yeyɛ tɔma lataa tɔw feŋlaa, mpa pa tayanɔyi Iso tɔseɛle tɔ, na pɔ felɪ saakɔlaa, na tetu ŋmalaa, na tɔma lataa lɛlaa. Uɛna pɔ yana taasi na pɛɛ kusaakɛɛ wena paa tayanna tɔ. ⁷ Taa pɔɔsi-we si pɔ keɛsi mpi pa lapɔnaa tɔ. Mpi tɔ, yɔlaa mpe pa laki teu kɛ.

⁸ Kɔtulɔ sɔsɔ nu mpu, uɛna ɪ heeli Safaŋ si: Ma hika kiiu takɔlaya ke Iso tɔseɛle taa. Uɛna kɔtulɔ cela Safaŋ ke takɔlaya ŋke, na ɪlɛ ɪ kala. ⁹ Uɛna Safaŋ mɔli na ɪ heeli wulav si: Kɔtɔlaa koosa Iso tɔseɛle atakaa taa liyitee na pɔ cela tɔmlataa feŋlaa.

¹⁰ Uɛna Safaŋ tasa si: Kɔtulɔ sɔsɔ Hilikiya celɔna-m takɔlaya kanɛ.

Ɔpɔyɔ Safaŋ kala takɔlaya ŋkeyɛ wulav.

*Sosiyasi pɔɔsa Iso kuyɔyɔtutu telɔsulɔ alɔnyɔŋ Hulɔta
(Kɔtɔsɔtɔ II 34:19-28)*

¹¹ Waatu wei wulav nu kiiu takɔlaya ŋke ka tɔm, uɛna ɪ lanɔle wakɔli na ɪ cɔli ɪ wontu. ¹² Ɔpɔyɔ ɪ yaa kɔtulɔ sɔsɔ Hilikiya, na Safaŋ pɔyalɔ Ahikam, na Mikaya pɔyalɔ Akɔpɔɔ, na takɔlasɪ ŋmaalɔ Safaŋ, na ɪ waali nyɛma taa lɛlɔ wei pa yaa si Asaya tɔ, na ɪ tɔ-we si: ¹³ Ɔ polo ɪ pɔɔsi Tacaɔ ke mɔ na Yuta yɔlaa ta tɔm, na takɔlaya ŋka pa hii ɪsɔntɔ tɔ ka kuyɔyɔtutu tɔw. Pɔpɔtɔ fei lelen, ta cɔsɔnaa ta tɔki kusɔsutu nti pa ŋmaa ka taa tɔ. Pɔ tɔw kɛ Tacaɔ pɔɔnɔ ka huuna-tuyɔ sɔsɔm.

¹⁴ Ɔpɔyɔ apalaa kakpasɪ ɪnɪ ɪ pola Iso kuyɔyɔtutu telɔsulɔ alɔnyɔŋ Hulɔta tɛyɛ Yosalem kpekɔle kɔfate taa. Alɔ ɪnɪ ɪ paalɔ kele Tifa pɔyalɔ Salum, Hala saali. Ɔlɛ ɪ paasayanana kɔtɔlaa wontu kususuutu. Ɔpɔyɔ apalaa mpe pa keesa pa tɔm ke Hulɔta. ¹⁵ Ntɛna Hulɔta tɔ-we si, pɔ telɔsi wulav si Tacaɔ tɔma si:

16 Maa yele na mpusi kɔɔ Yosalem na ɪ yɔlaa pa tɔɔ, ɪsu pa ɲmaav takɔlaya kanɛ ka taa tɔ. 17 Mpi tɔ, pa lɔ-m na pɔ́ laaki tuɲ. ɪlena pa lakasi nsɪ sɪ kra-m pɔ́áná. Pɔ́ tɔɔ kɛ́ ma pɔ́áná huuna ɪcate tɔnɛyɛ sɔsɔm, a ta tiita. 18 Ye pɔ́ kaasa wulav ɪle, ɪseɣeli ɪsɔ Tacaa heeliyi-ɪ sɪ, ɪsu ɪ nuw takɔlaya ɲke ka taa tɔm kɛ́ teu, 19 na nti ma yɔɣɔta Yosalem na ɪ yɔlaa pa tɔm tɔ, tu tɛsɛna sɔɣɔntɔ. Halɪ tɔ́ pɔ́sɪ mpusi tɔm. ɪle ma nawa ɪsɛna nyá lanɲɛ wakɔlaa na ɲ́ cɛli nyá wontu na ɲ́ pɔ́li ɪsɔlɔm tɔ, maa mu nyá kɔsɔlɔmtɔ. 20 Pɔ́ tɔɔ kɛ́ maa yele na ɲ́ sɪ sɛm kɔpam, na pɔ́ pi-ɲ nyá pɔ́laav taa. N kaa na mpusi wei maa kɔna Yosalem nyɛ́ma tɔɔ tɔ.

Sosiyasi na ɪsɔ pa nɔɣɔ pɛɛlvɔv
(*Kvɔ́tɔ́sɔvɔ II 34:29-32*)

Ḳpɔ́yɔ́ kɔ́tɔlv sɔ́sɔ Hilikiya na ɪ taapalaa, pa polaa na pɔ́ heeli tɔm ntɔ́yi wulav Sosiyasi.

23

1 Ḳpɔ́yɔ́ wulav kɔta Yuta na Yosalem pɔ́ nyɔvɔ nyɛ́ma tɔnaya ɪ kiɲ kɛ́ kpakpaa. 2 Na pɔ́ na pa samaa pɔ́ pɔ́lo ɪsɔ tɔ́sɛɛɛ. Pɔ́ kraɣav kɔ́tɔlaa, na ɪsɔ kɔvɔɣɔtɔtv telɔ́sɔlaa na yɔlaa tɔna, paa mpa. ɪlena wulav kala-wɛyɛ kiiu takɔlaya ɲka pa hiiwa tɔ. 3 Pɔ́le pɔ́ waali kɛ́ wulav sɔ́ɲa ɪ kumte tɔɔ kɛ́ ɪsɔ tɔ́sɛɛɛ taa. ɪlena ɪ na Tacaa pɔ́ pɛɛli nɔɣɔ, na samaa tisi sɪ mpe paa tɔ́ki Tacaa kiɲ, na ɪ kɔ́sɛyɛsɔtv, na ɪ kɔ́tɔtɔtv, na luɣu kɔ́lɔmɔvɔ, na lotu kɔ́lɔmtɔ. Na pɔ́ laki pɔ́ tɔna mpi pa ɲmaa takɔlaya ɲke ka taa tɔ.

ɪsɔ sɛɛv tayanvɔv kɛ́ Yuta taa
(*Kvɔ́tɔ́sɔvɔ II 34:3-5*)

4 Pɔ́le pɔ́ waali kɛ́ wulav tɔ́ma kɔ́tɔlv sɔ́sɔ Hilikiya, na ɪ waali nyɛ́ma, na kɔ́tɔlaa mpa pa tanɔ́yi ɪsɔ tɔ́sɛɛɛ

nənəɣə tə si: I lə tɔyɔ Paali na Asela na isətɔlɔnəsɪ wontu kulalaatɔ təna. Ilena pɑ wə-təyɪ kəkə ke Yosalem ɪcate waali ke Setəlɔn tətəkəle taa, na pɑ cosi pə təlɔma na pɑ pona Peteeɪ. ⁵ M'pɔyɔ Sosiyasɪ təyənə tɔn kətəlaa mpa Yuta awulaa kɑ kpawa tə. Mpe pa fɛnəyənə təkətələnaa mpa pa we acalɛ nna a cənə Yosalem tə a taa tə. Mpi tə, tɔyɔ Paali, na ilim, na isətɔ, na isətɔlɔnəsɪ waanɪ waanɪ tənaya pa fɛnaya. ⁶ Ilena pɑ ləsi Isə təsɛɛle taa kɛ Asela tesika kulalaaya, na pɑ wə-keye Yosalem waali ke Setəlɔn tətəkəle taa, na pə nyaya təkpaata. Ilena pɑ ŋmusɪ pə təlɔma ke pəlaan taa. ⁷ M'pɔyɔ Sosiyasɪ yəka Isə təsɛɛle cəɔ kutulɔn wei ɪ taa pa lakɪ wasanjalətɔ tə. Tənaya alaa nɑ lɔvki tɔyɔ Asela kətaya wontu.

⁸ Pə waali kɛ Sosiyasɪ kənə Yuta acalɛ kətəlaa tənə, na ɪ wakəli pa təkətələnaa mpa pa taa pa fɛnaya na pɑ wəki tulaalɔnaa tə. Pə kpayaɔn Kepa na pə polo Pɛsɛpa tə. Na pɑ yəki təlaalɛnaa mpa paa we Yosalem ɪcate nənəəsɪ tə. Na təlaale nte tu we ɪcate nyɔyɔ tɔ Yosawa nənəyɔ tə. Ye ɪ sɔvki ɪcate nyɑ niŋ mpətəŋ tə. ⁹ Ama kətəlaa mpa pa fɛnaya tɔn təkətələnaa tə, pa ta ha-weye mpaav sɪ pɑ la kətasi ke Taca kətaya təlɛtə tə kɛ Yosalem. Ama pɑ na kətəlaa lɛlaa pa təkayana potopotona mpa pa taa kɔkɔsɔm fɛɪ tə.

¹⁰ M'pɔyɔ Sosiyasɪ wakəla təlaale Tofɛ timpi yəlaa wəkaya pa piya ke tɔyɔ Moleki ke Hinom tətəkəle taa tə. ¹¹ Na ɪ wakəli tətəyɔ kpayanəŋ lɛsəŋ wei Yuta awulaa ka hawa na pɑ su Isə təsɛɛle nənəyɔ kutuluyɔ taa kɛ akewe Netan-Meleki təyaya cəɔ tə. Na Sosiyasɪ wə ɪ kɛkɛnaa ke kəkə tətə. ¹² Na ɪ yəki təlaalɛnaa mpa Yuta awulaa ka ŋmawa Ahasɪ kutuluyɔ pata tə

tə təpətəpətə. Na mpa wulaw Manasee ηmawa Iso təseεεε taasi naale təə tə. Na í lə pə həyələsi kε Setələη tətəkəle taa. ¹³ Na Sosiyasi wakəli təkətələnaa mpa Saləməη ka ηmawa Olifinaa pulaya ilim mpətəη təə həyələyυ kε Yosalem isentaa tə. Paa Sitəη nyéma tuyυ alɔnyəηku isayav Asətati, na Mowapυ nyéma tuyυ isayav Kεməsi, na Amoni nyéma tuyυ isayav Milikom. ¹⁴ Na Sosiyasi yəki pεε kusikee, na í seti tesikasi, na í waasi təlaalenaa təə kε yəlaa mɔwa.

*Isə seεv tayanuyυ kε Iseyeli taa
(Kvtəəsυtv II 34:6-7)*

¹⁵ Ḿpύyú Sosiyasi wakəla Petεeli təkətəle, nte Nepa pəyalυ Solopuwam ka ηmawa na í tusi Iseyeli nyéma kε laatu taa tə. Sosiyasi wəpa tesika kε kəkə, na í yəki təlaale tənəηnaη.

¹⁶ Sosiyasi təηna ḿpύyú lapυ təyə ι loosa pəlaaη kε pulaya təə, na í tili yəlaa na pá kuu mɔwa na pá wəyεε kəkə kε təkətəle na t́ pilisi, isυ Tacaa kuyəyətutυ tələsulυ ka kpaaluyυ tə. ¹⁷ Mpyυle Sosiyasi tasa pəəsuyυ si: Pəlaav pəle nteye ma loosiyi isəntə?

Iləna icatε yəlaa cə si: Yuta Iso kuyəyətutυ tələsulυ wei ι ka kpaala nti tə tənə n lapa təkətəle tənε tə ι pəlaav kε.

¹⁸ Ntəna Sosiyasi si: I yele Iso kuyəyətutυ tələsulυ inι ι pəlaav ηku. Nəyəlυ í taa tokina-ku.

Mpy pə lapəna na pá yele Iso kuyəyətutυ tələsulυ inι na Samalii nyəη pa mɔwa.

¹⁹ Ḿpύyú wulaw Sosiyasi yəka təkətələnaa, mpa Iseyeli awulaa ka ηmawa Samalii acalεε taa, na pá laaki na ṕ kusι Tacaa pááná tə. Teitei isυ ι lapυ Petεeli tə. ²⁰ Na í lentι pa kətəlaa mpa pa fεenayə təkətələnaa mpe tə. Na í wə pə təə kε yəlaa mɔwa.

Pə waalı ké Sosiyası məla Yosalem.

*Yuta nyóma təyov ke Tεεv acima
(Kvtəəsvtv II 35:1,18-19)*

²¹ Ḿpύγύ Sosiyası təma Yuta nyóma təna si: 1 təyov mə Iso Tacaa Tεεv acima. Isu paa keesəyov nəyov pεεlvəyov takəlaya taa tə. ²² Pəpətv fei lelen, pə kraγav hatoo paasənlaa waatv, na pə polo Yuta na lseyeli pa awulaa waatv tə, pa ta təyovta Tεεv acima isu mpv pə taka. ²³ Sosiyası kawulaya pənaya pəlefei hiu nyəŋka taa ké pa təyov-ı ŕpύγύ Yosalem taa.

*Sosiyası kawulaya kvtakətv
(Kvtəəsvtv II 35:20-27; 36:1)*

²⁴ Ḿpύγύ Sosiyası kpiisa Yosalem na Yuta təna taa ké pee pəəsəlaa, na kəyənəŋ səsəlaa. Na í wakəli kulalaam, na leəsəŋ, na laatv wontu lentənaa, isu pa keesəyov kiŋ takəlaya ŋka kətvəlv Hilikiya hiiwa Iso təsεεle taa tə, ka taa tə.

²⁵ Too tə, wulav nəyəlv ı ta caγata isu Sosiyası, na í səəla Tacaa na lotu kuləmtv na ı ləsaya svv-ı təmammam. Isu pa keesa Moisi kiiu taa tə. Pəyele pa kaa na wulav nəyəlvəyov mpv tətə.

²⁶ Isəna Manasee ka kusa Tacaa páná ke Yuta təə tə a ta tii. ²⁷ Pə təə ké Iso təma si: Isu ma yeluyv na kolontunaa kuu lseyeli nyóma tə. Mpv tətəyov maa yelev na pá kuu Yuta, ma taa na-wεyε ma ısentaa. Maa lə Yosalem ıcate nte maa ləsaa tə, na Iso təsεεle nte maa təma si paa sεeki-m tə taa tə.

²⁸ Pa keesa Sosiyası təm lentı ke Yuta awulaa takəlaya taa. ²⁹ Sosiyası waatv taa ké Icipiti wulav Neko na ı yoolaa pa pukaya Asilii nyóma waasəyov ke Ifəlatı kiŋ. Ḿpύγύ Sosiyası kulaa si ı kaγatəyı-wε.

Ilɛna pa kv Sosiyasi ke Mekito ke youu kancaalaya nyɛŋku taa. ³⁰ Mry waali nyma tu-i keeke taa, na pa pona-i Yosalem na pa pimi-i i plaav taa. P waali k Yuta nyma kpawa Sosiyasi pyalv Sowakasi ke wulav, na i lɛti i caa lonte taa.

Yuta wulav Sowakasi tm
(Kvtsvtv II 36:2-4)

³¹ Sowakasi llyv pnaya hiu na kakpasi nyka taa k i psa Yuta wulav. Ilɛna i la isvnaa tooso ke Yosalem taa. I too keke Lipina tv llimɛya pel Hamutali. ³² Mry Sowakasi lapa mpi p ta maya Taca t, isu i csnaa. ³³ Ilɛna Icipiti wulav Neko kra-i na i pona yomle ke Lipla ke Hamati tetv taa, na i kawulaya su tnaya. Mry Neko tv Yuta nyma si p fel-i lampuu ke liyitee nyytv kiloonaa iyisi tooso (3000), na wla ke kiloonaa hiu na naanvwa.

³⁴ P waali k Icipiti wulav Neko kra Sosiyasi pyalv Iiyakim si i lɛti i caa lonte. Na i layasi-i hte si Sowakim. P kaasa Sowakasi, ilɛna i pona-i Icipiti na i si tna. ³⁵ Mry Sowakim tvwa i ylaa na p felyi lampuunaa na p keesna pa kohikim. Ilɛna Sowakim naa fel Icipiti wulav ke mpi i psa t. Ye tetv tv i fel i nym, ilɛ Sowakim n pona Icipiti wulav ke liyitee na wla wei Icipiti wulav psyi t.

Yuta wulav Sowakim tm
(Kvtsvtv II 36:5-8)

³⁶ Sowakim llyv pnaya hiu nyka taa k i psa Yuta wulav ke Yosalem. I too keke Luma tv Petaya pel Seputa. ³⁷ Sowakim lapa mpi p ta maya Taca t, isu i csnaa.

24

¹ Sowakim kawulaya waatu ke Papiloni wulav Nepukanesaa, na i yoolaa pa wata Yuta tetu na pá ηmakəli Sowakim. Ama pusi tooso sikaa, ilena í kuli pa tə. ² Mpróyú Tacaa kəna Sowakim ke Papiloni, na Silii, na Mowapu, na Amoni yoolaa, na pá wakəli na pá ηmulu Yuta nyéma. Isu Isə ka heeluyu i kuyəətutu teləsəlaa na pá yəətı tə. ³⁻⁴ Pə taya pulu, Manasee ka wakəla səsəm ké. I kú yəlaa kəpiη ke mʊsəη, na isayatu suv Yosalem taa ké səsəm. Ilena Tacaa náá kisi-weyε suulu huluyu, na í yele na mpusinaa mpe pa kəη-wε. Mpi tə, i taa caaki si í tasa-weyε i isentaa ké nav.

⁵ Pa keesa Sowakim təm lentənaa ke Yuta awulaa takəlaya taa. ⁶ Waatu wei Sowakim səpa, ilena i pəyalu Sowakəη ləeti i lonte taa.

⁷ Ama Icipiti wulav ná tá nəki luw. Mpi tə, Papiloni wulav ka ləeka-i tetənaa mpa í ká təyə ləη təyə. Pə kpaγav Icipiti tetu təηa na pə suna Ifəlatı pəyə tə.

Yuta wulav Sowakəη təm: Yəlaa kuuu kancaalaya nyəm

(Kvtəəsvtu II 36:9-10)

⁸ Sowakəη luluyu pusi pəle fəi hiu nyəηka taa ké i pəsa Yuta wulav. Ilena í lá isətənaa toosoγo Yosalem. I too kele Yosalem tv lənatan pəelə Ne-husetə. ⁹ Mpróyú Sowakəη lapa mpi pə ta maya Tacaa tə, isu i caa.

¹⁰ Waatu inı i taa ké Papiloni wulav Nepukanesaa yoolaa polaa na pá nyala Yosalem icate. ¹¹ Mpróyú i mayamaya i kəma saa wei i yoolaa nyala icate ke mpv tə. ¹² Ilena wulav Sowakəη, na i too, na i waali nyéma, na i akewenaa, na i yəlaa mpa i wəna naani tə, pá lu na pá polo pá ha Nepukanesaa ke pa ti.

Ulena ílé í la-weyge yomaa ke í kawulaya pənaɣa pəlefai naanɔwa nyəŋka taa.

¹³ Ḿpógó Nepukanɛsaa kuu Iso təsɛɛle na kawulaya tɔyaya pə kpancoon təna. Na í yəki wula wontu nti Saləmən ka lupa na pá lakəna Iso təsɛɛle taa tɔ, isu Tacaa ka yəɣɔtuyɔ tɔ. ¹⁴ Na pá kuu Yosalem nyəma təna, na akewenaa səsaa na nyuyɔ nyəma. Na pá lu yəlaa iyisi naanɔwa (10000). Pa ta kaləna caŋəm təma lataa na koolaa. Na pə yele konyəntɔnaa tike. ¹⁵ Na í kraɣa tətəɣə Sowakɛŋ, na í alaa, na í yəlaa mpa í wɛna naani tɔ, na Yuta nyuyɔ nyəma na í pona Papiloni. ¹⁶ Yəlaa kɔpama iyisi naatosompəɣɔlaya (7000) ke í kraɣaa. Na caŋəm təma lataa, na koolaa ke yəlaa iyaya (1000). Mpa pa mɔna yoo təɣə í kraɣa mpu na í pona Papiloni.

¹⁷ Pə waali ké Nepukanɛsaa kra Sowakɛŋ íkpele Mataniya ke wulav. Na í layasi-í hətɛ sɪ Setesiyasi.

Yuta wulav Setesiyasi təm

(Selemii 52:1-3; Kɔtəəsvɔ II 36:11-12)

¹⁸ Setesiyasi lɔlɔyɔ pusɪ hiu na kulɔmaya taa ké í pəsa Yuta wulav. Ulena í lá pusɪ naanɔwa na kulɔm ke Yosalem. I too keɛ Lipina tɔ Uləmɛya pɛɛlɔ Hamutali.

¹⁹ Ḿpógó wulav unɪ í lapa mpi pə ta maya Tacaa tɔ, isu í caa Sowakim.

²⁰ Ulena Tacaa mu pááná na í kəna mpuɪ ke Yuta na Yosalem pə nyəma təə, na í lə-weyge poolunɟ.

25

Nepukanɛsaa lɛkvyɔ ke Yosalem

(Selemii 39:1-7; 52:3-11)

Ḿpógó Setesiyasi kɔla Papiloni wulav Nepukanɛsaa təə. ¹ Ulena Papiloni wulav

Nepukanɛsaa na ɪ yoolaa, pɔ polo Yosalem na pɔ ta-teye kotaya. Pa loma hapɛle taka kɛ na pɔ cɔɔ-teye Setesiyasi kawulaya pɛnaya pɔɔlayafɛi naanɔwa nyɛnka, ɪsɔtu naanɔwa nyɛn kuyaku naanɔwa nyɛnku wule. ² Na pɔ polo ɪ kawulaya pusi naanɔwa na kolɔm nyɛnka.

³⁻⁴ Mɔpɔyɔ nyɔɔsi anaam luwa Yosalem ɪcate taa. Yɛlaa ɪ naaki tɔɔnaya. ɪlena Papiloni nyɛma tɔli ɪcate kolɔnɔ ke pɔpɔyɔ, ke ɪsɔtu liyiti nyɛn kuyaku pɔɔlayafɛi naanɔwa nyɛnku wule. Paa na Papiloni nyɛma ka tama Yosalem tɔ, Setesiyasi na ɪ yoolaa pa pɛsaa na pɔ tɛnna wulav halɛm nɔnɔɔ ke koloosi naale hekɔ. Na pɔ kpaya Yaatanɪ tetekɛle mpaav, na pɔ se ahoɔ. ⁵ Ama Papiloni nyɛma tu Setesiyasi waali na pɔ kra-ɪ Yeliko tetekɛle taa. ɪlena ɪ yoolaa yele-ɪ ɪ tike. ⁶ Mɔpɔyɔ pa kra-ɪ yomle na pɔ pona-ɪ Papiloni wulav kin ke Lipɛla. Tɛnaya pa huɔna-ɪ tɔm. ⁷ Na pɔ kɔ ɪ piya ke ɪ ɪsentaa. Pɛle pɛ waali, ɪlena pɔ wɔɔsi ɪ ɪse, na pɔ hɔkɔ-ɪ na pɔ pona-ɪ Papiloni.

Yosalem nyɛma kuuu naale nyɛm

(Selemii 39:8-10; 52:12-30; Kutɔɔsɔtu II 36:17-21)

⁸ Mɔpɔyɔ Papiloni wulav tanlaa nyɔyɔ tu, wei ɪ kɛ wulav waali nyɛn na pɔ yaaki-ɪ si Nepusalatan tɔ, ɪ sɔv Yosalem taa kɛ Nepukanɛsaa kawulaya pɛnaya pɔɔlayafɛi naanɔwa nyɛnka, ɪsɔtu kakpasɪ nyɛn, kuyaku naatosompɔɔlaya nyɛnku wule. ⁹ ɪlena ɪ nyayasɪ ɪsɔ tɛsɛɛle na kawulaya tɛyaya. Na pɔ tu kɛlɛna nyɔyɔ nyɛma nyɛnɪ. ¹⁰ Na ɪ yoolaa yɔki Yosalem ɪcate.

¹¹ Pɛ waali kɛ Nepukanɛsaa tɛesa kuuu ke ɪcate taa yɛlaa, mpa paa hawa Papiloni nyɛma ke pa ti tɔ, na canɛm tɛma lataa mpa pu kaasaa tɔ. ¹² ɪlena

Nepukanesaa yele kunyǎntunaa si pele pá halǎyi tǎyǎnaya na lesenaa.

¹³ Mǎrǎyú Papiloni nyǎma yǎka akelenaa mpa paa we Isǎ tǎseele nǎnǎyǎ tǎ, na pá kǎali nyǎyǎlyu kǎseemyu. Na pá kraǎa pǎ lom keekenaa, na pǎ nyampaani anaam wei pa su Isǎ tǎseele tǎya tǎǎ tǎ, na pá teena Papiloni. ¹⁴ Na pá kreǎna tǎtǎyǎ nyǎyǎlyu kǎseemyu wontu nti pa lakǎna Isǎ tǎseele taa tǎ. Isu nti pa kuukina tǎluma tǎ, na pǎ lǎyǎlası na krǎtǎlǎy na kǎpuna. ¹⁵ Mǎrǎyú wulav tanlaa nyuǎu tu kraǎa wola na liyitee nyǎyǎlyu wontu. Na cofolona na cemsenaa mpa pa nmusǎyǎna calǎm tǎ.

¹⁶ Nyǎyǎlyu kǎseemyu nku Salumǎy ka lapǎna Isǎ tǎseele wontu, na tǎ maǎamaǎa tǎ nyǎntu tǎ. Isu lom nyampaani anaam, na lom keekenaa tǎ, ku tǎǎwa sǎsǎm ké. ¹⁷ Akelenaa mpe pa kunǎkulumǎy ka we meetǎlǎnaa pǎyǎlayafei naanǎwa naanǎwa ké. Paa wei ı nyuǎu taa ké nyǎyǎlyu kǎseemyu canǎm kahuka ke meetǎli kulum na titite. Na pǎ puluǎu na ku tǎǎ ké tǎyǎ nakuli ku pee taka.

¹⁸ Mǎrǎyú Papiloni tanlaa nyuǎu tu kra kǎtǎlv Selaya, na ı waali tu Sefaniya, na kǎtǎlaa mpa pa tanǎyi Isǎ tǎseele nǎnǎyǎ tǎ. ¹⁹ Na ı kra tǎtǎyǎ yoolaa nyuǎu tu, na wulav tǎyǎya nyǎma napǎlǎyi kakpası. Na takǎlası nmaalv wei ı kraǎǎyi yoolaa kǎfama tǎ, na Yuta ıate nyǎma ke nutoso. Pa tǎnaya mpu Yosalem taa ké paa wee. ²⁰ Ilena Napusalatan pona-weǎe Papiloni wulav kin ke Lipǎla. ²¹ Na Papiloni wulav ku-weǎe kraǎpaa ke Hamati tetu taa tǎna.

Isǎna pa pona Yuta nyǎma ke hatoo Papiloni tǎyǎle.

Yuta tetu nyɔɔv tu Ketaliya tɔm
(Selemii 40:7–41:18)

²² M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Papiloni wulav Nepukanɛsaa kaasa Yuta yɛlaa ke pɛcɔɔɔ tetu taa. Uɛna ɪ kra Ahikam pɛyalv Ketaliya, Safaŋ saali ke pa nyɔɔv tu. ²³ Yuta yoolaa nyɔɔv nyɛma, na pa yɛlaa mpa pa ta ha pa tɛyi Papiloni nyɛma tɔ, pa nu nti Nepukanɛsaa tu ɪ taa ke mpv tɔ. Uɛna p̀à polo Ketaliya kin ke Misipa. Nyɔɔv nyɛma mpeyele Netaniya pɛyalv Isɛmayeli, na Kaleya pɛyalv Yohanan na Netofa tu Tanehumeti pɛyalv Selaya na Maaka tu Yasaniya. ²⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Ketaliya tɔma pa tɛna na tuunav si: ɪ taa nyana Papiloni nyɛma. ɪ caɔa tetu taa na ɪ nukɛna-we te, ɪ k̀à waa.

²⁵ Isɔtɔnaa naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔ sika, uɛna awulumpu Nataniya pɛyalv Isɛmayeli, Ilisama saali kele. M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Isɛmayeli kraɔa yɛlaa naanɔwa na ɪ polo Misipa na ɪ k̀ỳ Ketaliya na Yuta nyɛma na Papiloni nyɛma mpa paa we ɪ kin tɔ. ²⁶ Mpɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ sɔɔɔɔv kra ɪcɛte nyɛma na Papiloni tɔm, na nyɔɔv nyɛma tɔ si p̀è taa kɔɔ na p̀à lɛeti-we. Uɛna p̀à se na p̀à polo Icipiti.

Sowakɛɛ salɔka tulvɔv
(Selemii 52:31-34)

²⁷ Yuta wulav Sowakɛɛ salɔka pɛnaɔa hiu na naanɔwa na naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔ nyɛɛka sika, uɛna Ifilt-Melota pɛsi Papiloni wulav. M̀p̀r̀ỳg̀ỳ ɪ tula Sowakɛɛ ke pɛ isɔtɔ naanɔwa na naale nyɛɛ kuyaku hiu na naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔ nyɛɛku. ²⁸ Uɛna ɪ lapɪ-ɪ kɔpantv. ɪ kra-ɪ awulaa lɛmpa mpa pa we Papiloni tɔ pa nyɔɔv tu. ²⁹ Na p̀à wɔɔɔɔ ɪ salɔka wontu, na ɪ

na Papiloni wulav p tki tntml. ³⁰ Na Papiloni
wulav paasgna-i paakuyaku ŋku, halna i sm.

PIPI LI USO TOM TAKELAYA
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of
Benin

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377